

ROTA

Słyszalne na Litwie na falach krótkich

RADIO MARYJA
KATOLICKI GŁOS W TWOIM DOMU

poniedziałek - sobota - od 7⁰⁰ do 9¹⁵,
niedziela - od 8⁰⁰ do 10⁰⁰ - 15455 kHz (25 m).
Codziennie od 17⁰⁰ do 24⁰⁰ - 7400 kHz (41 m)

DODATEK HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY DLA POLAKÓW NA LITWIE

13-19 lipca 2023 r., nr 1264

79. rocznica operacji „Ostra Brama”

„Pamiętajmy o naszych bohaterach i budujemy na tym naszą polskość”

Dokładnie 79 lat temu żołnierze Armii Krajowej rozpoczęli walkę o Wilno. W ubiegłym tygodniu rodacy z Wileńszczyzny i Polski oddali im hołd na wileńskim Cmentarzu na Rossie w kolejną rocznicę operacji „Ostra Brama”.

„Pamiętajmy o naszych bohaterach i budujemy na tym naszą polskość” – powiedział podczas uroczystości Edward Trusewicz, wiceprezes Związku Polaków na Litwie, który jest organizatorem obchodów. Uroczystości, upamiętniające to wyjątkowe wydarzenie w historii Wileńszczyzny, już od 28 lat organizuje Związek Polaków na Litwie, a ich zwieńczeniem jest tradycyjny Wiec Pamięci w podwileńskich Krawczunach – miejscu ostatniej bitwy podczas operacji „Ostra Brama”.

– Przypominamy bohaterstwo i poświęcenie tysięcy Polaków, córek i synów tej ziemi, świadomych, że wolna ojczyzna wymaga niekiedy najwyższego poświęcenia. Nie możemy w tym miejscu nie pamiętać o epilogu tej walki – likwidacji 17 lipca

Armii Krajowej i przekreśleniu nadziei na sprawiedliwe zakończenie wojny. Dziś my wszyscy jesteśmy dumni z patriotyzmu i poświęcenia się tych, którzy wtedy walczyli i ginęli także tutaj, na Ziemi Wileńskiej – podczas uroczystości na Cmentarzu na Rossie powiedziała konsul RP Irmina Szmalec.

Podkreśliła, że pamięć o tych wydarzeniach jest ważna dla tożsamości wszystkich Polaków w kraju i poza granicami. – Bez naszego zakorzenienia w przeszłości, bez pielęgnowania wiedzy o niej, bez przekazywania tej wiedzy młodym pokoleniom nie jest możliwe świadome budowanie przyszłości. Cieszymy się, że w Wilnie i na Wileńszczyźnie pielęgnujecie Państwo

Dokończenie na s. 6

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

80. rocznica zbrodni ukraińskich nacjonalistów na Polakach z Wołynia

To było ludobójstwo

Pomnik Rzezi Wołyńskiej w Krakowie

Ludobójstwo dokonane przez ukraińskich nacjonalistów na Polakach z Wołynia i Galicji Wschodniej to jedno z najtragiczniejszych wydarzeń w historii Polski.

11 lipca 1943 roku ukraińscy nacjonalisci zaatakowali Polaków w 99 miejscowościach przedwojennego

województwa wołyńskiego na Kresach – wtedy zajętych już przez niemiecką III Rzeszę. Dla upamiętnienia tego dnia, nazywanego Krwawą Niedzielą, co roku obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Ludobójstwa dokonanego przez ukraińskich nacjonalistów.

Dochodzenie do prawdy i od-

danie należnego hołdu Polakom zgładzonym 80 lat temu to jednak wyzwanie na wiele kolejnych lat, może nawet na dziesiątki lat. „Nie o zemstę, lecz o pamięć wołają ofiary” – głosi napis na pomniku ofiar ukraińskich nacjonalistów na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Dokończenie na s. 20

Na fasadę kościoła św. Piotra i Pawła powróciły XVII-wieczne rzeźby

Unikat na skalę Europy

Na fasadę kościoła pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Wilnie powróciły XVII-wieczne rzeźby. Prace konserwatorskie przy ceramicznych rzeźbach śś. Augustyna i Stanisława Kazimierczyka sfinansował Instytut Polonika w ramach Programu „Ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą”.

– Rzeźby są unikatowe nie tylko ze względu na zastosowaną technikę i technologię ich wykonania, czyli ceramikę porową (terakotę), ale też dlatego, że nie mają analogii w tej części Europy – podkreśla dr Maria Gąsior, konserwator dzieł sztuki. – Są wyjątkowe również ze względu na zachowane

Maksyma tygodnia:

„Życia nie mierzy się ilością oddechów, ale ilością chwil, które zapierają dech w piersiach”.

Maya Angelou

Dokończenie na s. 6

Niebowskazy

KTÓRY STWARZASZ JAGODY

Ty który stwarzasz jagody
królka z marchewką
lato chrabąszczowe
cień wielki małych liści
zawilec półobecny bo uwiednie zanim go się przyniesie do domu
smutek roślin
wydrę na krótkich nogach
ślimaka co zasypia na sześć miesięcy
niezgrabny śnieg co ma wdzięk większy zanim zacznie tańczyć
serce choćby na chwilę
niech poeci piszą wiersze prostsze od wspaniałej poezji

Ks. Jan Twardowski

**Akcja Wyborcza Polaków na Litwie - Związek Chrześcijańskich Rodzin
oraz Wileński Rejonowy Oddział Związku Polaków na Litwie
zapraszają na tradycyjny**

XXIII RODZINNY ZLOT TURYSTYCZNY AWPL-ZCHR/ZPL

**15-16 lipca 2023 roku nad jeziorem Oświe (Asveja), w miejscowości Bielizki
(gmina sużańska, rejon wileński), odbędzie się tradycyjny XXIII Rodzinny Zlot
Turystyczny ZPL i AWPL-ZChR.**

**Do wspólnego spędzenia czasu na łonie przyrody serdecznie zapraszamy
wszystkich członków i sympatyków AWPL-ZChR oraz ZPL z rodzinami.**

**Pobyt urozmaicą różnorodny zawody sportowe: podnoszenia ciężarów,
siatkówka, szachy, warcaby, wędkarskie. Nie zabraknie również konkursów
i zabaw dla dzieci.**

**Złotowiczom życzymy ciekawych pomysłów dążąc do zwycięstwa
w konkursie
na najbardziej oryginalnie urządzonej zagrodzie.**

**Wieczorem wszystkich zapraszamy na koncert,
a po zapaleniu ogniska – na dyskotekę.**

**Oficjalne otwarcie Zlotu nastąpi
w sobotę, 15 lipca, o godz. 13.00**

Piękna tradycja w Czeranach

**20 lat upłynęło od pierwszej
Mszy św. celebrowanej przez
księdza Jerzego Dąbrowskiego
we wsi Czerany.**

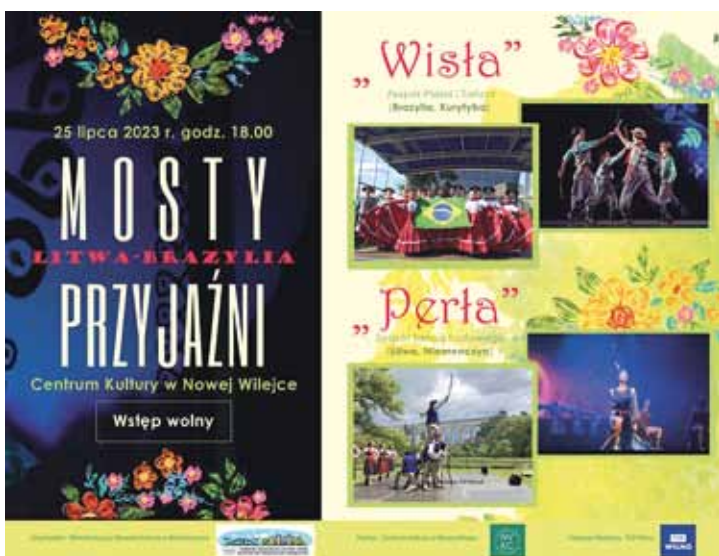
Szybko upłynęły lata, a potem tę tradycję mszy w Czeranach kontynuował ks. Ryszard Pieciun. Zbierało się dużo ludzi, którzy z krzyżem i chorągwiemi szli w procesji przez wieś od Krzyża do następnego Krzyża. Ks. Ryszard Pieciun towarzyszył mieszkańcom Czeran w ciągu 16 lat swego pobytu w parafii balingrodzkiej. Obecny ksiądz Rajmundas Macidulis podjął się modlitwy w intencji wszystkich żyjących mieszkańców Czeran oraz tych, którzy odeszli do wieczności. Mieszkańcy twardo stoją na straży swych tradycji, które gromadzą wiernych parafii przy Krzyżu i przy tym pogłębiają swą duchowość. I

w tym jubileuszowym roku było nie inaczej. Pochód ruszył do następnego Krzyża i tam odbyło się końcowe błogosławieństwo wsi i jej mieszkańców. Solennie wierzą oni, że Pan Bóg chroni ich od wszelkich kataklizmów i żywiołów. Po modlitwie uczestnicy nabożeństwa wrócili do gościnnej zagrody państwa Wiesławy i Jarosława Bacewiczów, gdzie spotkali ich uprzejmi przystojni ich synowie Seweryn i Sebastian. Nie sposób nie zauważyć, że zagroda wyglądem przypomina rajski ogród, w którym kwitnie ponad sto gatunków róż o przepięknych uroczych kwiatkach i wspaniałym aromacie. Rabatki, klombki od wczesnej do późnej jesieni mienią się barwami tęczy. Pani Wiesława, miłośniczka kwiatów urządziła to cudownie własnymi rękami. Wszyscy podziwiają

tę przepiękną zagrodę, która wprowadza każdego w podziw i zachwyt.

Mieszkańcy weszli do ozdobionego namiotu, ujrzeli tam bogato i suto nakryte stoły. Pan Jarosław życzył wszystkim wesoło spędzić czas, częstować się tym co na stole, dzielić się letnimi przygodami i wrażeniami, a zwinna gospodyni pani Wiesława jak pszczółka uwijała się między krzesłami i częstowała smakołykami. Dania były wyśmienite: rosół z rybami, pilaw, różnorodne sałatki, owoce, domowy kwas, smażony chleb z czosnkiem, kawa, herbata i różne ciasta domowe. Cały czas rozweselał kolega rodziny Bacewiczów Zbigniew Sinkiewicz. Przemili pan umiał pobyt zgromadzonym piosenkami własnego autorstwa. Rozpoczął imprezę piosenką „Rodzinny dom”. Wszystkich wzruszył do łez. Dalej się lata muzyka skoczna, która porwała wszystkich do tańca. Było bardzo wesoło, nastrojowo, miło i rozrywkowo. Sto lat zaśpiewano organizatorem tego tradycyjnego święta Helenie Zajackowskiej i Pelagii Jaśkiewicz o także gospodarzom tego miłego przyjęcia. Życzono sobie nawzajem „do spotkania” i twardego trzymania się tej pięknej tradycji, która trwa 20 lat. Wierni z Czeran składają podziękowania byłemu proboszczowi parafii balingrodzkiej ks. Ryszardowi Pieciunowi, który przez kilkanaście lat sprawował ofiarę Mszy św. w ich wsi.

Inf. wł.

WIEŚCI z Wileńszczyzny

Projekt pomocy dla uchodźców z Ukrainy

Centrum Oświaty w Trokach dołączył się do projektu samorządu rejonu trockiego „Przyjęcie uchodźców z Ukrainy i ich integracja”. Projekt będzie realizowany w Landwarowie, Rudziszkach i w miejscowościach, gdzie obecnie mieszkają uchodźcy z Ukrainy. W ramach projektu będzie udzielana indywidualna pomoc psychologiczna, będą się odbywały różne zajęcia, m.in. psychoterapeutyczne, organizowane seminaria. Urzeczywistnianie projektu będzie trwało do marca 2024 r.

Święto we wsi Warle

W pierwszym dniu lipca we wsi Warle po raz czwarty odbyła się impreza pt. „Bądźmy razem”, która została zorganizowana przez bibliotekę w Duśmianach. Gośćmi imprezy byli: poseł na Sejm RL Kęstutis Vilkauskas, starościna gminy Hanuszyski Zita Anulienė. Na święto przybyły twórczynie ludowe Rita Valiukevičienė i Danuta Kazimiera Bozienė, które zaprezentowały swe umiejętności tkania na krosnie. Chętni mogli spróbować tego rzemiosła artystycznego. Najstarszym mieszkańcem tej wsi jest ponad 90 letni Gabrielus Budrevičius, który z powodu choroby nie był obecny na imprezie. Medal pamiątkowy dla niego przekazano na ręce jego córki Onute Lepiochinienė, która m.in. posiada bogatą kolekcję figurek żab. Nie zabrakło śpiewu i muzyki. Swoimi umiejętnościami wokalnymi popisywała się Rugilė Voverytė. Zespół folklorystyczny pod kierownictwem Aušry Jachimovičienė wykona piosenki ludowe, jak też pomógł zgromadzonym nauczyć się pięknego tańca ludowego „Vartų ratelis”. Wszystkich rozweselał muzykant Jonas Alekna.

Wystawa malarska w Grendawie

7 lipca w Grendawie na plaży została otwarta wystawa prac malarskich artystki-malarki Virginiji Aliukonė pt. „Bogowie i znaki”. Jest ona poświęcona kulturze Bałtów.

Ciąg dalszy festiwalu

W ramach festiwalu muzycznego „Zatrockie wieczory” 23 lipca, tym razem w Bazylicy Nawiedzenia NMP w Trokach o godz. 19.00 odbędzie się koncert zespołu muzyki dawnej „Petite harmonie”. Tworzą go Kotryna Anusevičiūtė (flet barokowy), Vytenis Giknius (flet barokowy), Pijus Paškevičius (obój barokowy), Tadas Girčys (obój barokowy), Paula Kovaliova (skrzypce barokowe), Valerijus Jasiulevičius (viola da gamba), Skirmantė Kirkliauskaitė (klawesyn). W ich wykonaniu zabrzmiały utwory J. G. Janitscha, G. F. Handla, G. P. Telemanna.

Plac zabaw dla dzieci w Jawniunach

3 lipca w Jawniunach został otwarty plac zabaw dla dzieci, sprawiając najmłodszym mieszkańcom radość. Teraz dzieci pod bacznym okiem rodziców będą mogli dobrze się bawić.

Jan Lewicki

Zmarł Władysław Strutyński

Miał wileńskie korzenie

Nie żyje Władysław Strutyński, członek Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Miał wileńskie korzenie.

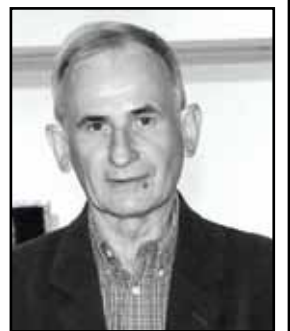
Z wielkim żalem zawiadamiamy, że zmarł Członek Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Władysław Strutyński, z natury człowiek subtelny i skromny o wielkiej wiedzy i żarliwym patriotyzmie, kulturyjący rodzinne przywiązanie do Wilna i Święcian, z którymi związani byli jego rodzice.

Urodził się w Lidzbarku Warmińskim, ale pilnie słuchał opowiadań mamy i ojca o tym, jak tam na Wileńszczyźnie bywało. Jak przebiegały słynne kiermasze kaziukowe, o długich konnych wyprawach dziadka, o balach, co się kończyły białym mazurem i o teatrach w Wilnie, do których jeździło się co miesiąc, o podwieczorkach z Hanką Ordonówną i hrabią Michałem Tyszkiewiczem. Dzielił się tymi opowieściami z nami. To była jego osobista pasja.

Za swoją działalność na rzecz polskiego dziedzictwa kulturowego oraz środowisk polonijnych otrzymał decyzją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w 2021 roku Srebrny Krzyż Zasługi.

Będzie nam brakowało jego mądrych rad i znajomości Kresów, które czuł jak mało kto, całym sercem. Składając Rodzinie – w imieniu Zarządu i działaczy Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” – serdeczne kondolencje zapewniamy, że pamięć o Nim żyć będzie w naszych wspomnieniach.

Dariusz Piotr Bonisławski,
prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

KOMENTARZE

Ks. bp T. Bronakowski: Czas letnich wakacji to dobra okazja, aby pogłębić nasze relacje z Bogiem i wspólnotą Kościoła

Organizowanych jest wiele wartościowych wydarzeń jak rekolekcje, pielgrzymki, różne spotkania, koncerty religijne. Warto też sięgnąć po religijne czasopisma, książki, dobre filmy. To, co zbliża nas do Boga, co uczy nas dobrego oraz radosnego życia, jest fundamentem, na którym możemy budować swoje trzeźwe życie – powiedział ks. bp Tadeusz Bronakowski, przewodniczący Zespołu ds. Apostolstwa Trzeźwości i Osób Uzależnionych Konferencji Episkopatu Polski, w felietonie z cyklu „Myśląc Ojczyznę” w TV Trwam.

Św. Jan Paweł II był pasterzem głęboko zatroskanym o wolność wewnętrzną każdego człowieka. Dawał temu wyraz w swoim nauczaniu i w całym swoim życiu. Troszczył się o wszystkich, ale zwłaszcza o ludzi młodych.

– Przestrzegał ich przed zagrożeniami, jakie niesie współczesny świat. Największym z tych zagrożeń jest odciąganie młodych od zasad religijnych i moralnych. Na początku swojego pontyfikatu tak mówił: „Jakże wielu młodych wypaczyło już swoje sumienia i prawdziwą radość życia zastąpiło narkozą, seksem, alkoholem, wandalizmem i pustym mirażem dóbr czysto materialnych. Potrzeba natomiast czegoś innego: czegoś, co znajdziecie tylko w Chrystusie (...)” – mówił ks. bp Tadeusz Bronakowski, cytując słowa św. Jana Pawła II.

Wielu młodych ucieka od Chrystusowej wolności, stając się niewolnikami różnych uzależnień. Szukają szczęścia w świecie bez Boga, a w zamian otrzymują rozczarowanie, samotność, nieszczęście, śmierć.

– W jednym ze swoich przemówień do osób pracujących z narkomanami św. Jan Paweł II przypomniał, że „brak punktów odniesienia, próżnia wartości, przekonanie, że nic nie ma sensu i dlatego nie warto żyć, popycha niektórych do szukania dróg ucieczki w uzależnienia, a przecież ludzie potrzebują prawdy, koniecznie muszą wiedzieć, dlaczego żyją, umierają, cierpią”. Jesteśmy przekonani, że na te trudne pytania właściwą odpowiedź może nam dać tylko Jezus Chrystus. On jest Prawdą i Światłem na trudnych drogach życia – zaznaczył duchowny.

Ks. dr Marek Dziewiecki, psycholog, wieloletni duszpasterz młodzieży, często podkreśla, że to właśnie Bóg najlepiej chroni naszą wolność i naszą trzeźwość w każdej dziedzinie życia. Chroni nas Jego nieskończona miłość.

– Obowiązkiem nas, dorosłych, jest umacnianie wiary młodych. Umocnienie słowem i przykładem życia zgodnego z Chrystusową Ewangelią. Musimy odważnie, z wielką determinacją przeciwstawić się tym wszystkim, którzy chcą młodych oderwać od wiary, od Kościoła. Oni sączą w ich młode

serca jad podejrzliwości, nieufności, truciznę sprzeciwu wobec Bożych praw, wobec zasad Ewangelii – zauważył przewodniczący Zespołu ds. Apostolstwa Trzeźwości i Osób Uzależnionych KEP.

Czas letnich wakacji to dobra okazja, aby pogłębić nasze relacje z Bogiem i wspólnotą Kościoła – mówił ks. bp Tadeusz Bronakowski.

– Organizowanych jest wiele wartościowych wydarzeń jak rekolekcje, pielgrzymki, różne spotkania, koncerty religijne. Warto też sięgnąć po religijne czasopisma, książki, dobre filmy. To, co zbliża nas do Boga, co uczy nas dobrego oraz radosnego życia, jest fundamentem, na którym możemy budować swoje trzeźwe życie. Ważne też jest, aby młodzi Polacy usłyszeli na nowo słowa serdecznej troski św. Jana Pawła II: „Nie szukajcie doświadczeń, które są źródłem rozczarowań i tragedii! Nie ulegajcie ich pokusom! Po cóż wchodzić na drogę, która prowadzi donikąd? Dlaczego mielibyście rezygnować ze stopniowego osiągnięcia dojrzałości i godzić się na przedwczesną starość? Po cóż marnować życie i siły, które przecież mogą znaleźć radosną afirmację w ideałach uczciwości, pracowitości, poświęcenia, czystości i prawdziwej miłości?” – cytował słowa św. Jana Pawła II autor felietonu.

Naszdziennik.pl

Kard. Sarah: żaden sobór, żaden synod nie może wymyślić kapłaństwa kobiet

Kapłaństwo jest czymś wyjątkowym i żaden sobór, żaden synod nie może wymyślić kapłaństwa kobiet – stwierdził kardynał Robert Sarah. Emerytowany prefekt Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów wygłosił 3 lipca w Mexico City konferencję na temat kapłaństwa, zatytułowaną „Radości słudzy Ewangelii”.

Pochodzący z Gwinei purpurat zapewnił, że nikt nie ma mocy, aby przekształcić ten boski dar, aby dostosować go i zredukować jego transcendentną wartość jedynie do wymiaru kulturowego i środowiskowego. „Żaden sobór, żaden synod, żadna władza kościelna nie ma mocy wymyślenia kapłaństwa kobiet (...) bez wyrządzenia poważnej szkody odwiecznemu obliczu kapłana, jego sakramentalnej tożsamości, w ramach odnowionej eklezjologicznej wizji Kościoła, tajemnicy, komunii i misji” – podkreślił.

Kard. Sarah przypomniał, że „wiara katolicka wyznaje, iż sakrament święceń, ustanowiony przez Chrystusa Pana, jest jeden, jest identyczny dla Kościoła powszechnego. Dla Jezusa nie ma kapłaństwa afrykańskiego, niemieckiego,

amazońskiego czy europejskiego. Kapłaństwo jest wyjątkowe, jest takie samo dla całego Kościoła powszechnego”.

Emerytowany prefekt Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zastanawiał się również nad „byciem księdzem” i podkreślił, że „kapłaństwo jest przeogromną tajemnicą, tak wielkim darem, że grzechem byłoby go zmarnować. To boski dar, który musi być przyjęty, rozumiany i przeżywany, a Kościół zawsze starał się zrozumieć i wejść głębiej w prawdziwą i właściwą istotę kapłana, jako ochrzczonego człowieka, powołanego do bycia alter Christus, innym Chrystusem, a tym bardziej ipse Christus, samym Chrystusem, aby Go reprezentować, upodabniać się do Niego, być ukształtowanym i zapośredniczonym w Chrystusie poprzez święcenia kapłańskie” – wyjaśnił.

Zdaniem kurialnego purpurata „kapłan jest człowiekiem Bożym, który dniem i nocą przebywa w obecności Boga, aby Go uwielbiać i adorować. Kapłan jest człowiekiem zanurzonym w ofierze, aby przedłużyć ofiarę Chrystusa za zbawienie świata”. Kard. Sarah przypomniał, że

pierwszym zadaniem kapłanów jest modlitwa, ponieważ kapłan jest człowiekiem modlitwy: zaczyna swój dzień od liturgii czytań i kończy go komplecią. „Kapłan, który się nie modli, wkrótce umrze. Kościół, który się nie modli, jest Kościołem martwym” – przestrzegł.

Odnosząc się do braku powołań kapłańskich, emerytowany prefekt Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów zachęcił wiernych do modlitwy, ponieważ nie chodzi o to, że jest nas niewiele. „Chrystus wyswięcił Dwunastu dla całego świata. Ilu z nas jest dziś kapłanami? Na świecie jest blisko 400 000 księży. Jest nas zbyt wielu” – powiedział, cytując spostrzeżenie poczynione przez papieża Grzegorza Wielkiego w VII wieku. „Wielu przyjęło kapłaństwo, ale nie wykonują posługi kapłańskiej” – wyjaśnił kard. Sarah. „Zatem musimy się modlić. Prosić Pana, by posłał robotników na swoje żniwo, błagać. I pokazać, że my, księża, jesteśmy szczęśliwi, bo jeśli młodzi mężczyźni zobaczą, że jesteśmy smutni, to nikogo nie przyciągniemy. Musimy być radośni, nawet jeśli cierpimy” – stwierdził kardynał Robert Sarah.

KAI.pl

TYDZIEŃ NA LITWIE

Incydent na przejściu granicznym w Miednikach

Na przejściu w Miednikach chwilowo był wstrzymany ruch w obie strony, ale w niedzielę, 9 lipca, granicę ponownie otwarto. Litewska straż graniczna podczas kontroli dokumentów autobusu rejsowego Mińsk-Wilno odkryła, że jeden z pasażerów przedłożył prawdopodobnie sfalszowane dokumenty. Obywatel Pakistanu przedłożył do wglądu sfalszowane rumuńskie prawo jazdy i rumuński dowód tożsamości. W takich przypadkach odmowa wjazdu do kraju jest rejestrowana i osoba ta jest zwracana do kraju, z którego przybyła. Białorusini nielegalnie nie chcieli go przyjąć i był to już trzeci podobny przypadek. W związku z incydem Litwa podjęła decyzję o czasowym i częściowym zamknięciu litewsko-białoruskiej granicy.

Premie pieniężne dla prymusów z Połagi

Celujący uczniowie w Połagdzie za „dziesiątki” w nauce otrzymali od władz nadbałtyckiego miasta otrzymali nie tylko dyplomy uznania, ale i solidne premie pieniężne. Każdy celujący uczeń otrzymał 500 euro. Prymusi potraktowali ten gest z humorem i stwierdzili, że to jest ich pierwsza płaca zarobkowa. Decyzję o przyznaniu premii pieniężnych prymusom podjęła Rada m. Połagi. Jak twierdzili decydenci, będzie to bodziec i zachęta do dobrej nauki dla innych uczniów. Przy okazji wyszło na jaw, że w czterech szkołach miejskich jest 36 uczniów z „dziesiątkami”. Na premie dla nich wydano 18 tys. euro. Co prawda, pieniędzy nie wypłacono gotówką, lecz przelano na wskazane konto bankowe.

Konsternacja i niezadowolenie z decyzji Ministerstwa Ochrony Zdrowia

Czas pracy w niektórych aptekach kraju został skrócony, a w niektórych miejscowościach apteki w ogóle zawiesiły działalność. Tak się stało na skutek decyzji Ministerstwa Ochrony Zdrowia, które zdecydowało, że od 1 lipca br. w aptece musi być zatrudniony przynajmniej jeden aptekarz. Dotychczas w aptekach mogli pracować pomocnicy aptekarzy, czyli tzw. farmakotechnicy, ale resort zdrowia postanowił zmienić taki status quo. Decyzja ta wywołała konsternację wśród farmaceutów i niezadowolenie wśród mieszkańców – szczególnie małych miejscowości. Sejm pośpieszył więc przyjąć nowelizację, zgodnie z którą farmakotechnicy mogą pracować nadal w miejscowościach zamieszkałych przez 3 tys. osób.

Samochodów na Litwie jest coraz więcej i coraz starszych

Obywatele Litwy kupują coraz więcej samochodów, ale znaczna ich część to są auta z bagażem lat, które w krajach zachodnich są już niepotrzebne. Średni wiek zarejestrowanych w kraju aut osiągnął dotychczas niespotykane wyżyny. Przez ostatnich pięć lat tabor aut osobowych zwiększył się prawie o 25 proc. Jeżeli na początku 2018 roku mieszkańcy Litwy byli właścicielami 1,36 mln aut, to w czerwcu tego roku już 1,68 mln. To oznacza, że samochodów jest więcej niż obywateli posiadających prawo jazdy. Dane spółki „Regitra” wskazują, że średni wiek używanych w kraju samochodów na początku tego roku wynosił 16,2 lat. Przed pięcioma laty ten wskaźnik był mniejszy – 14,1 lat.

Kanada otwiera swą placówkę dyplomatyczną w Wilnie

W stolicy Litwy zostanie otwarta jeszcze jedna placówka dyplomatyczna. Poinformował o tym premier Kanady Justin Trudeau podczas wspólnej konferencji prasowej z premier Ingridą Simonytė. Dodał, że przedstawicielstwo dyplomatyczne Kanady zostanie otwarte również w Tallinnie. Jak zaznaczył szef kanadyjskiego rządu, otwarcie kanadyjskich placówek dyplomatycznych w Wilnie i Tallinnie ma się przyczynić do umacniania kontaktów z państwami bałtyckimi. Trudeau brał udział w szczycie NATO, który odbywał się w stolicy naszego kraju w dniach 11-12 lipca br.

Ważne spotkanie europoła Tomaszewskiego z przywódcami Polski i politykami EKR w Warszawie

W Warszawie od 4 do 7 lipca odbywały się Dni Studyjne Frakcji Europejskich Konserwatystów i Reformatorów w Parlamencie Europejskim, w których udział wzięli prezes AWPL-ZChR europoseł Waldemar Tomaszewski, członek zarządu EKR. Wyjazdowe posiedzenie tej ważnej, reformatorskiej siły w Europarlamencie poświęcone jest najważniejszym problemom i wyzwaniom, przed którymi stoi dzisiejsza Europa.

Obrady Frakcji EKR rozpoczęły się od złożenia kwiatów pod pomnikiem Ofiar Tragedii Smoleńskiej i śp. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. Następnie odbyło się spotkanie w Pałacu Prezydenckim z Prezy-

dentem Rzeczypospolitej Andrzejem Dudą, który w przeszłości jako europoseł był członkiem tej europarlamentarnej grupy. Podczas wizyty, z Prezydentem spotkał się lider AWPL-ZChR Waldemar Tomaszew-

ski. Było to kolejne już spotkanie w ostatnich dniach obu polityków, którzy kilka dni temu spotkali się w ramach Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy, które również odbyło się w Warszawie.

Punktem kulminacyjnym Dni Studyjnych EKR było spotkanie i konferencja na temat przyszłości Unii Europejskiej jako Wspólnoty suwerennych narodów z udziałem premier Włoch Giorgii Melonii i premiera Polski Mateusza Morawieckiego.

Od wtorku do piątku podczas Dni Studyjnych EKR odbył się szereg paneli i sesji tematycznych poświęconych najważniejszym wyzwaniom, przed którymi stoi współczesna Europa:

- Pierwsza sesja robocza. Omówienie porządku obrad sesji plenarnej w Strasburgu;

- Druga sesja robocza. Zadośćuczynienie i pojednanie – reparacje wojenne jako warunek konieczny

do rozliczenia się z przeszłością;

- Trzecia sesja robocza. Przyszłość Unii Europejskiej jako Wspólnoty suwerennych narodów sesja główna z udziałem premierów Włoch i Polski;

- Czwarta sesja robocza. Europa cała i wolna w czasach globalnej, geopolitycznej zmiany;

- Piąta sesja robocza. Fit for 55 i transformacja energetyczna - kto za nią zapłaci?;

- Szósta sesja robocza. Rodzina w centrum polityki państwa.

Wyjazdowe posiedzenie Frakcji Europejskich Konserwatystów i Reformatorów w Parlamencie Europejskim trwała do piątku 7 lipca i poprzedziła zbliżającą się sesję plenarną Europarlamentu.

Podsumowanie VI Światowego Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy

Kulminacyjnym momentem VI Światowego Zjazdu Polonii i Polaków z Zagranicy był tradycyjnie Sejm Polonijny, na którym w wyniku dyskusji panelowych, wykuwa się wizja przyszłości Polonii. Podsumowując obrady prezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Dariusz Piotr Bonisławski przedstawił jego skalę i efekty wyrażające się we wnioskach i rekomendacjach wypracowanych przez uczestników.

W Zjeździe, niezależnie od zmieniających się gości, ekspertów i panelistów wzięło udział 330 delegatów z zagranicy, reprezentujących 46 krajów.

Najliczniej reprezentowana była Polonia ze Stanów Zjednoczonych (36), Niemiec (35), Wielkiej Brytanii (33) oraz Polacy z Litwy (31).

Warto wspomnieć także o niezliczonych, jednoosobowych i szczególnie ciepło witanych delegacjach z krajów niekiedy odległych i niezbyt często reprezentowanych na polonijnych spotkaniach: Armenia, Chile, Estonia, Finlandia, Kuba, Kenia, Peru, Serbia, Senegal, Słowacja, Uzbekistan.

Organizatorzy uzyskali Zgodę Marszałek Sejmu Elżbiety Witek na wykorzystanie budynków parlamentu na potrzeby Zjazdu. Fakt ten, a w szczególności realizacja uroczystości inauguracji w Sali Obrad Plenarnych Sejmu RP dowodzi siły więzów łączących Polonię z ojczyzną, a także troski, jaką władze Rzeczypospolitej otaczają całą narodową wspólnotę, także tę jej część, której przypadło wieść życie poza granicami ojczyzny. Przekonanie to umacniają kolejne spotkania uczestników Zjazdu – przede wszystkim spotkanie z Parą Prezydencką, a także wizyta w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

VI Światowy Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy obradował w cieniu toczącej się na Ukrainie wojny, zatem w odróżnieniu od poprzednich zjazdów pojawił się w obradach i

rozmowach delegatów nowy wątek – sytuacja międzynarodowa, położenie Polski a także jej rozwój i bezpieczeństwo.

Merytoryczne obrady toczyły się w czterech blokach tematycznych: Organizacje polskie za granicą, Kultura, oświata, duszpasterstwo – gwarantem polskiej tożsamości, Młodzież polonijna – zaangażowanie i patriotyzm, Sport, turystyka, przedsiębiorczość.

I BLOK TEMATYCZNY: ORGANIZACJE POLSKIE ZA GRANICĄ

Sukcesy i wyzwania polskich mniejszości narodowych

Przedstawiciele organizacji polskich z Czech, Rumunii przedstawili sytuację prawną mniejszości, systemy wyborów do samorządów.

Krytyka władz na Litwie zmierzających do likwidacji polskiego szkolnictwa.

Samorządność Polonii – status i sytuacja struktur polonijnych

Problem braku dostępu młodych do zarządzania organizacjami,

Problem zabezpieczania dziedzictwa materialnego i kulturowego Polonii przed utratą (zbiory, archiwalia, nieruchomości itd.)

Zamieranie działalności organizacji po epidemii

Znaczenie wspólnoty mediów polonijnych

Uczestnicy panelu omówili najważniejsze kwestie dotyczące mediów polonijnych i stwierdzili potrzebę rozwiązań w następujących dziedzinach:

- Media są spoiwem dla społeczności polskich poza granicami Kraju. Należy podkreślić znaczenie wspólnoty medialnej w ramach konsolidacji wszystkich mediów polonijnych na świecie.

- Wyrażono konieczność organizowania zjazdów, warsztatów i szkoleń w celu wymiany doświadczeń i podnoszenia kwalifikacji zawodowych redakcji mediów polonijnych.

- Działalność mediów polonijnych stanowi kronikę aktywności dla przyszłych pokoleń co oznacza konieczność archiwizacji i digitalizacji materiałów wydanych przez media polonijne.

- Istnieje potrzeba aktywizacji i szkoleń dla kolejnych pokoleń młodych dziennikarzy.

- Należy znaleźć wspólną płaszczyznę współpracy w celu zniwelowania podziału mediów na wschód i zachód.

- Wsparcie finansowe ze strony rządu polskiego jest niezbędne w celu utrzymania i rozwoju wysokiego poziomu działalności mediów polonijnych.

II BLOK TEMATYCZNY: KULTURA, OŚWIATA, DUSZPASTERSTWO – GWARANTEM POLSKIEJ TOŻSAMOŚCI

Polonijna kultura - fundament ducha i tożsamości narodowej

- Wniosek o wypracowanie nowoczesnych form promocji i przekazywania polskiej kultury – dotychczasowe formy są przestarzałe i nie trafiają do młodzieży

- Postulat zwiększenie dotacji na kulturę

- Przywrócenie finansowania przedsięwzięć kulturalnych na Ukrainie

Rola oświaty polskiej w ruchu polonijnym

- Racjonalizacja terminów przyznawania i przekazywania dotacji

- Postulat zróżnicowania formularzy wniosków dotacyjnych z uwzględnieniem warunków funkcjonowania oświaty polskiej w poszczególnych krajach

- Zwiększenie dotacji na letni wypoczynek z uwzględnieniem zajęć z języka i historii Polski

Misja duszpasterstwa w umacnianiu wspólnoty polonijnej

- Omówiono działalność duszpasterską w Kazachstanie, Wielkiej Brytanii, Brazylii.

- Zwrócono uwagę na szczególnie istotną rolę wiary w podtrzymywaniu tożsamości Polaków na Wschodzie – kwestia języka w kościołach i związane z tym napięcia.

III BLOK TEMATYCZNY: MŁODZIEŻ POLONIJNA – ZAANGAŻOWANIE I PATRIOTYZM

Tożsamość narodowa młodzieży polonijnej - tradycyjnemu i nowocześnie

- W trakcie dyskusji zwrócono uwagę na konieczność zwiększenia środków na pobyty językowe, ze szczególnym uwzględnieniem osób nie mówiących w języku polskim

- Wnioskowano o zorganizowanie tygodniowych intensywnych kursów wiedzy i umiejętności dyplomatycznych dla młodzieży polonijnej (może staże w MSZ organizowane przez SWP-? AG)

- Postulat poważnego dofinansowywania przedszkoli

Rola młodzieży polonijnej w promowaniu polskości i więzi z ojczyzną

- Organizowanie wymian międzynarodowych

- Promocja roli Polaków w historii lokalnej

- Aktywizacja młodzieży

- Szkoły liderów

- Kluby polonijne na wyższych uczelniach

- Rada młodych dyrektorów

- Budowanie świadomości rodziców – kształtowanie tożsamości i aktywności dzieci

- Budowanie lobby politycznego

- Budowanie sieci wspierających

IV BLOK TEMATYCZNY: SPORT, TURYSTYKA, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Z polonijną turystyką bliżej Polski

- Zwiększenie oferty dotyczącej zwiedzania i poznawania Polski – podczas pobytów biznesowych, leczniczych, sanatoryjnych – mniejsze i większe pakiety dostosowane

do czasu i zainteresowań ewentualnych odbiorców.

- Objęcie ofertą turystyczną żołnierzy amerykańskich stacjonujących w Polsce, a także ich rodzin.

- Ponieważ w budżecie centralnym brak środków na właściwe promowanie Polski w mediach zagranicznych delegacji wnioskują o włączenie w działalność promocyjną regionalnych ośrodków samorządowych, organizacji turystycznych

- Wnioskowano o organizowanie młodzieżowych pobytów w Wilnie – ten przykład ma uczyć patriotyzmu i organizacji.

- Panel powinien być kontynuowany na platformie internetowej i działać permanentnie

- Zwiększenie dotacji państwowej na polonijny sport i turystykę realizowane w różnorodnych formach

- Przy okazji zgłoszono postulat stworzenia dostępnego dla Polonii i Polaków z Zagranicy panelu internetowego, za pośrednictwem którego będzie można składać wnioski i zażalenia do administracji państwowej rządu.

Przyszłość sportu polonijnego

- Intensywniejsza promocja sportu wśród młodzieży polonijnej

- Zbyt późno przyznawane są dotacje na imprezy sportowe

- Postulat szerszego zaangażowania w sport polonijny przedsiębiorców

WNIOSKI

- Zwiększenie środków finansowych – bezpośrednie podmiotowe finansowanie przez budżet klubów sportowych z ominięciem fundacji i stowarzyszeń

- Wniosek o wydawanie młodzieży zaświadczeń o udziale w zawodach sportowych (na potrzeby CV).

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

wspolnotapolska.org.pl

Portal dla Ciebie i o Tobie

Rubryka powstała przy współpracy „Tygodnika Wileńszczyzny” z portalem L24.lt. Portal L24 jest jednym z dwóch czterojęzycznych portali informacyjnych na Litwie, wydawanym w językach: polskim, litewskim, rosyjskim i angielskim

Polacy, chrześcijanie, powinni się skrzyknąć i bronić wartości chrześcijańskich

Od jakiegoś czasu główną formą ataku na Polskę są ataki na Kościół oraz na nasze symbole narodowe i artefakty. Atakowana jest rodzina, Częstochowa, a nawet miejsca typu Puszcza Białowieska, które każdemu Polakowi kojarzą się z tradycją i polskością. Następują ataki na symbole i kulturę.

Antoni

Ogromne brawa za te słowa prawdy, dla ks. Infułata Ireneusza Skubisia!

Mariusz

Ksiądz Skubiś zasłużył się Polsce jako redaktor katolickiego tygodnika Niedziela oraz inicjator ruchu Europa Christi, czyli chrześcijańskiego przebudzenia i odnowy Europy.

Był kilka lat temu w Wilnie na konferencji Europa Christi i pobudził wielu ludzi do głębokiej refleksji nad wiarą i życiem.

z Wilna

W czerwcu 2018 roku w Wilnie odbyła się międzynarodowa konferencja pt. „Otwórzcie drzwi Chrystusowi”, zorganizowana przez Akcję Wyborczą Polaków na Litwie-Związek Chrześcijańskich Rodzin oraz Ruch „Europa Christi”.

Mateusz

Europa powinna znowu być Chrystusowa. Bo inaczej może jej nie być wcale, na przykład stanie się kolejnym kalifatem.

nna

Ksiądz infułat Skubiś tak wypowiedział się o ks. Józefie Obrebskim, zwanym Patriarchą Wileńszczyzny:

„Ks. prałat Obrebski był po prostu wierny. Wierny Bogu, ojczyźnie, wszystkim ludziom. Wierność jest spoiwem tego wszystkiego, co człowiek czyni. Wierność jest spoiwem dla narodów, dla świata, bo i Pismo Święte o tym nam przypomina, że i Bóg jest wierny.”

E.A.

Warto słuchać mądrych duchownych, pełniących posługę z powołania, z wielkim oddaniem dla spraw Bożych oraz służących bliźnim w drodze ziemskiego pielgrzymowania.

Marek

Na konferencji w Wilnie w 2018 roku ks. Infułat Ireneusz Skubiś mówił: „Europa powinna być Chrystusowa. Nie Mahometa, nie Marksa, Lenina czy Stalina. Ale Europa Chrystusa, bo taka jest tożsamość europejska, związana z kulturą starożytnej Grecji, prawem rzymskim i przede wszystkim Ewangelią Jezusa Chrystusa. Ewangelia jest głównym czytnikiem Europy”.

Udany i wartościowy VI Światowy Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy

W Warszawie i Pułtusku od 29 czerwca do 2 lipca odbywał się VI Światowy Zjazd Polonii i Polaków z Zagranicy, którego organizatorami była Rada Polonii Świata i Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, a honorowy patronat nad Zjazdem objął prezydent Rzeczypospolitej Andrzej Duda. Od września 2022 roku przewodniczącym Rady Polonii Świata jest Jarosław Narkiewicz, wiceprezes ZPL i AWPL. Zjazd był okazją do przeprowadzenia bilansu tego co udało się zrobić w ciągu minionych lat w środowiskach polskich mniejszości narodowych i przedstawienia organizacyjnych sukcesów mogących być przykładem dla innych oraz określenia stojących przed Polonią wyzwań. Przesłaniem przyświecającym VI Światowemu Zjazdowi Polonii i Polaków z Zagranicy były słowa Świętego Jana Pawła II: „Potrzeba nieustannej odnowy umysłów i serc, aby przepelniała je miłość i sprawiedliwość, uczciwość i ofiarności, szacunek dla innych i troska o dobro wspólne, szczególnie o to dobro, jakim jest wolna Ojczyzna.” W Zjeździe licznie uczestniczyła ponad 20 osobowa delegacja z Wileńszczyzny na czele z prezesem Związku Polaków na Litwie europoseł Waldemarem Tomaszewskim.

Uczestniczka

Piękny i treściwy Zjazd! Super atmosfera. Tytu przedstawicieli Polonii z całego świata. Brawo!:)

Dariusz

„Polonia i Polacy z całego świata bronią dobrego imienia Polski. Ogromny w tym udział także mieszkańców Wileńszczyzny, którzy też śmiało manifestują swoją polskość i patriotyzm.” - Kto tego nie doświadczył, zapraszamy na imprezy organizowane przez Związek Polaków na Litwie! Wesoło, z uśmiechem, patriotycznie i białoczerwoną! :)

Anna

Wszyscy Polacy to jedna rodzina! Jedna, wielka, choć rozszkana po całym świecie wspólnota gorących, polskich serc.

czytelnik

Bardzo dobre wystąpienie na VI Światowym Zjeździe Polonii i Polaków z Zagranicy wygłosił Waldemar Tomaszewski. Na zakończenie wystąpienia, zwrócił się do Rodaków: „Niech Ta, co jasnej broni Częstochowy i w Ostrej świeci Bramie ma Polskę i Pola-

ków na całym świecie w opiece.”

PL-LT

Polacy z Macierzy łącznie z Polonią i Polakami za Granicą (w tym Kresowiakami) tworzą wielką, 60-milionową wspólnotę. To wielka siła polskości.

Soplica

Wiceprezes ZPL i AWPL Jarosław Narkiewicz jest od kilku miesięcy nowym przewodniczącym Rady Polonii Świata, to wielki sukces Wileńszczyzny i ZPL.

reytan

To znamienne, że w sali plenarnej polskiego Sejmu przemawiało dwóch prezesów najmocniejszych i najsilniejszych polskich organizacji na całym świecie, które nadają ton działalności polonijnej i są siłą polskości i patriotyzmu czyli Kongresu Polonii Amerykańskiej-Frank Spula i Związku Polaków na Litwie-Waldemar Tomaszewski. Nasi przodkowie są dumni patrząc z nieba, bo polskość żyje i rozwija się!

Francja płonie, lewica fantazjuje

Już od lat uwidoczniają się poszlaki dowodzące, że Republika staje się powoli państwem upadłym, które nie kontroluje części swych terytoriów. Media mówią o emigranckich gettach otaczających duże francuskie miasta jako o „utraconych terytoriach republiki”, gdzie nie warto udawać się. Obcy, czyli rodowici Francuzi, nie są tam mile widziani. Policja też woli omijać te rewiry, by nie drażnić swym widokiem tubylców. Ci prawa Republiki mają tam, gdzie – według nich – zdemoralizowana Republika na to zasługuje. Żyją więc według własnych praw i zasad, wyznają własne wartości, tworząc tym samym „społeczeństwo równo-

ległe”, niekompatybilne z laickim społeczeństwem francuskim.

Marek

Ten artykuł pokazuje prawdę o współczesnej Francji, jej stopniowym upadku. Zresztą podobne rzeczy dzieją się w innych państwach Zachodu, np. Belgii czy Szwecji. Zguba na własne życzenie. Bezmyślność polityków, umiłowanie „multi-kulti”, brak wartości przy jednoczesnym deptaniu chrześcijańskich korzeni Europy. To jest ślepa uliczka, w którą Francja sama się zapędziła i nie potrafi zrozumieć, dlaczego tak się stało.

Antoni

Europa się laicyzuje, a w to miejsce wypycha się radykalny islam Europa się wyludnia z białych (aborcja, euta-

nazja, lgtb, gender...), a w to miejsce pojawiają się wielodzietne, wielopokoleniowe rodziny muzułmańskie. Europa zamienia kościoły w muzea, restauracje czy sale zabaw, a w to miejsce powstają meczety. ltd. ltp.

taka prawda

Migrantów interesuje tylko europejski socjal oraz podbój terenów niewiernych dla celów islamu.

Mocne słowa

Jeżeli jednak ktoś myśli, że płonąca francuskie getta zrobiły jakieś wrażenie na europejskiej lewicy, to grubo się myli. Zaślepią, zamknięta we własnej bańce ideologicznej lewica ani myśli zrezygnować z polityki otwartych drzwi dla nielegalnej migracji do Europy.

Nadszedł czas, byś opowiedział światu swoją historię!

Byłeś świadkiem ciekawego zdarzenia? Napisz, zrób zdjęcie, nakręć film na każdy temat i prześlij na adres info@L24.lt, a my je opublikujemy.

Wśród autorów najciekawszych tekstów rozlosujemy atrakcyjne nagrody! Świat czeka na twoją historię!

www.L24.lt info@L24.lt

Prezentacja książki Waldemara Hajdamowicza w Muzeum Wł. Syrokomli

Śladami poety...

W piękny, słoneczny dzień, w niedzielę, 9 lipca, w Muzeum Władysława Syrokomli w Borejkowszczyźnie odbyła się kolejna Kawiarenka Literacka – cykliczna impreza poetycka, organizowana przez pracowników Muzeum z dyrektorką Heleną Bakuło na czele. Tym razem celem spotkania w Kawiarence, była prezentacja nowości wydawniczej – tomu wybranych wierszy i opowiadań „Serca nie oddaj śniegom” autorstwa śp. Waldemara Hajdamowicza (1949 - 2015).

Waldemar Hajdamowicz pochodził z miejscowości Dauksze (Dauksiai) w rejonie wileńskim. Uczył się najpierw w Szkole Podstawowej w Tarakańcach, a następnie w Niemeńczyńskiej Szkole Średniej. Po maturze kształcił się w Szkole Zawodowo-Technicznej Nr 21 w Wilnie. Po zawodowce pracował jako ślusarz w Wileńskiej Fabryce Wyróbów Polimerowych, później zaś, w zakładach mechanicznych w Skirlanach. Jako poeta zadebiutował w 1976 r. na łamach ówczesnego polskiego dziennika „Czerwony Sztandar”. Natomiast po latach, gdy ukazała się strona literacka „Pegaz” w wersji papierowej, w „Tygodniku Wileńszczyzny”, nadsyłał swoje najnowsze wiersze do redakcji, by się ukazywały na łamach rejonowej gazety.

Jak powiedział zagajając spotkanie w Kawiarence dr humanistyki i historyk literatury, poeta i prozaik oraz redaktor „Pegaza”, Józef Szostakowski: „Waldemar Hajdamowicz jest autorem nieznanym dla większości czytelników, ponieważ był człowiekiem bardzo skromnym. Natomiast jego wiersze są nasycone

bogatym słownictwem, obrazowością, jak też oryginalnym i miękkim opisywaniem otaczającej natury przesiąkniętej delikatną czułością”.

Na ucztę duchową poświęconą wrażliwemu i oryginalnemu autorowi nowo wydanego tomu, stanowiącego część jego dorobku twórczego, przybyło wielu poetów wileńskich, a wśród nich: Wojciech Piotrowicz, Henryk Mażul, Zbigniew Maciejewski, Władysława Kursewicienė, Tamara Justycka, Irena Duchowska, Anna Jaremczuk, Mirosława Bartoszewicz oraz wielu miłośników rodzimej, polskiej poezji.

Wśród gości nie zabrakło także grupy sprzymierzeńców, która przygotowała do druku tę pozycję książkową. A mianowicie: Krystyny Ruczyńskiej – odpowiedzialnej za korektę, Sławomira Subotowicza – autora okładki i szaty graficznej, Wojciecha Piotrowicza – konsultanta, znawcy tematu oraz dr Józefa Szostakowskiego – inicjatora i redaktora wydania, aktualnie kustosa Muzeum Władysława Syrokomli.

Staraniami właśnie tej zgranej ekipy wydawniczej o wysokich kom-

petencjach zawodowych tom „Serca nie oddaj śniegom” zaistniał i dostarczył satysfakcji przede wszystkim dla jego wydawcy - Muzeum Władysława Syrokomli. Nakład wydania wynosi 300 egzemplarzy.

W toku przebiegającej w bardzo przyjaznej atmosferze Kawiarence obecny na spotkaniu poeta i prozaik Wojciech Piotrowicz, a prywatnie ziomek Waldemara Hajdamowicza, pokrótce opowiedział o dziejach i zmianach, które zachodziły w odległych już latach, a które kiedyś miały miejsce w ich wspólnej małej ojczyźnie. Dotyczyło to m.in. nauczania w języku polskim, tym samym akcentując, że pewne sytuacje mogły mieć wpływ na życie oraz twórczość Hajdamowicza.

W Kawiarence Literackiej pod szyldem Waldemara Hajdamowicza: „Serca nie oddaj śniegom” nie było ani śniegu, ani chłodu. Zebrani z przyjemnością czytali wiersze zamieszczone w tomiku, bo jak sugerował dr Szostakowski, „...w książce zawarty jest duch, a wiersze są śladami poety”.

W jednym z wierszy czytamy:
...Lubo nie umiem tego namalować,

Bo słów tu brak, tu trzeba całować:

*Kwiatki każdy, bylinky kruche,
Ścieżynkę, co wiezie pod górki
I te gałązki po każdym liście,
Kwiaty pachnące po każdym płatku,
A wszystko święte, jak biel opłatka.*

Goście w ramach Kawiarenki z zaciekawieniem obejrzeni popisy teatryku „Kulfon” z Rukojń. Aktorzy-amatorzy spontanicznie odtworzyli bajkę „Przedwiośnie”, która wraz z kilkoma innymi utworami pisarskimi autora znalazła się w książce.

Ponadto zebrani mieli możliwość wysłuchania kilku utworów muzycznych w wykonaniu muzyka, ciepło powitanego oklaskami, gitarzysty Andrzeja Zujewicza.

Wszyscy obecni na imprezie, których w piękny, letni dzień złączyła twórczość Waldemara Hajdamowicza, mieli okazję do nieodpłatnego nabycia i zachowania dla siebie jed-

nego egzemplarza zaprezentowanej książki.

Warto nadmienić także, że obok prezentacji nowości wydawniczej za owocną działalność na rzecz rozwoju kultury i literatury w rejonie wileńskim został uhonorowany pomysłodawca i po części jego realizator dr Józef Szostakowski, kustosz Muzeum Władysława Syrokomli w Borejkowszczyźnie. Wydział Kultury Sportu i Turystyki Samorządu Rejonu Wileńskiego korzystając z okazji wręczył dyplom-podziękowanie, a pamiętając także o jubileuszowej dacie – 70-leciu urodzin, solenizantowi wręczono bukiet i okazały wielkość sękacz.

Z serca płynące życzenia złożyli również malarze wileńscy zrzeszeni w formacji „Elipsa”, a wieńcząc imprezę w znak szacunku i życzliwości Jubilatowi odśpiewano tradycyjne – 100 lat!

Teresa Markiewicz
Fot. **Teresa Markiewicz**

„Pamiętajmy o naszych bohaterach i budujemy na tym naszą polskość”

Dokończenie ze s. 1
pamięć o tych, którzy oddali życie za wolną ojczyznę – mówiła konsul. – Mam nadzieję, że młode pokolenie Polaków Wileńszczyzny będzie kontynuować tę pracę. Ufam, że dostrzeże ono w żołnierzach Armii Krajowej swoich rówieśników, którzy mieli podobne aspiracje i marzenia, ale nie mogli ich ostatecznie spełnić. Nie byłoby wolnej Polski bez żołnierzy Armii Krajowej i ich wiary w to, że nasz kraj wywalczy niepodległość. Cześć ich pamięci!”.

Podczas uroczystości został odśpiewany hymn, odbyła się ceremonia złożenia wieńców przy Mauzoleum Matki i Serca Syna. Hołd poległym żołnierzom Armii Krajowej, którzy walczyli o Wilno, oddali licznie zgromadzeni rodacy z Polski i Wileńszczyzny, m.in. postawie na Sejm i AWPL-ZChR Rita Tamašunienė i Czesław Olszewski, mer rejonu sołeczniczego i prezes sołeczniczego rejonowego od-

działu ZPL Zdzisław Palewicz z delegacją, przedstawiciele oddziałów i kół ZPL, reprezentanci instytucji, stowarzyszeń, organizacji społecznych, szkół, także kombatancki, harcerze, młodzież, mieszkańcy.

Na obchody rocznicy operacji „Ostra Brama” przybyła delegacja polskiego Instytutu Pamięci Narodowej. „Od wczoraj odwiedzamy miejsca pamięci. Miejsca, gdzie wsiąknęła w polską, wileńską ziemię krew żołnierzy Armii Krajowej – Miedniki, Turgiele, Kolonia Wileńska,

Kalwaria, wreszcie Rossa – to chyba najbliższe wszystkim Polakom miejsce w Wilnie” – powiedział dr Marek Jedynak, dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku. Mówiąc o operacji „Ostra Brama”, podkreślił, że

ten element szeroko zakrojonej akcji „Burza” miał pokazać wkraczającym od wschodu sowiecom, że „tu jest Polska, tu są polscy obywatele”. „Te tysiące żołnierzy, którzy złożyli się na zgrupowanie wileńskie, na 77. Pułk Piechoty Ziemi Nowogródzkiej, nie przybyli znikąd. To są synowie,

córki tej polskiej ziemi – Wileńszczyzny, Nowogródzkiej. W tych miejscach, gdzie wsiąknęła ich krew, nadal jest ojczyzna, nadal bije serce dla wolnej Polski” – powiedział dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku. Wyraził zadowolenie, że „jest nas tutaj dzisiaj tak dużo i liczę, że za rok w 80. rocznicę operacji „Ostra Brama” będziemy mogli w jeszcze większej liczbie zmanifestować obecność cały czas polskiego żywiołu na polskiej, Wileńskiej Ziemi. Cześć i chwała bohaterom!”.

Podczas uroczystości wiązanek piosenek patriotycznych wykonały dwa zespoły z rejonu sołeczniczego – „Gromada” z Jaszun (kierowniczka Anżela Dajlidko) oraz „Ejszyszczenie” z Ejszyszek (kierowniczka Lilia Sawko).

W imieniu organizatorów podziękował wszystkim zebrany na uroczystości Edward Trusewicz, wiceprezes Związku Polaków na Litwie. – Dziękuję w imieniu Związ-

ku Polaków na Litwie i jego prezesa Waldemara Tomaszewskiego za dzisiejszą tutaj obecność. Dziękuję artystom, którzy uświetnili dzisiejszą ceremonię. Dziękuję pięknie Klubowi Weteranów Armii Krajowej za zaciągnięcie warty. W sposób szczególny dziękuję ostatniemu żołnierzowi Armii Krajowej, kapitanowi Stanisławowi Poźniakowi.

Przypomniał, że obchody 79. rocznicy operacji „Ostra Brama” jeszcze się nie kończą i w imieniu prezesa ZPL Waldemara Tomaszewskiego zaprosił **13 lipca o godz. 17.00 do Krawczun**, by spotkać się w miejscu, gdzie odbyła się ostatnia bitwa w ramach operacji „Ostra Brama”. Dodał, że tegoroczne uroczystości są też prologiem do przyszłorocznych jubileuszowych obchodów, na które ZPL już teraz wszystkich zaprasza. „Pamiętajmy o naszych bohaterach i budujemy na tym naszą polskość” – powiedział Trusewicz.

Unikaty na skalę Europy

Dokończenie ze s. 1
na nich elementy świadczące o historii ich przygotowania oraz restauracji, czego przykładem są niespodzianki, jakie odkrywaliśmy podczas prac, takie jak np. autorskie naprawy. Największym i najbardziej zaskakującym odkryciem była prawa noga chłopcza u stóp

św. Augustyna, która okazała się być nogą lewą – dodaje.

Prace przy rzeźbach były bardzo wymagające i często wymagały niestandardowych rozwiązań. Jak przyznaje dr Maria Gąsior, najtrudniejsza była logistyka, prace związane z demontażem i montażem rzeźb, które eksponowane są na wysoko-

ści ponad 15 m. Dlatego potrzebny był dodatkowy sprzęt – dźwig oraz podnośnik.

Instytut Polonika sfinansował i nadzorował prace konserwatorskie. – Projekt konserwacji figur rozpoczęto w 2022 roku od przeprowadzenia badania ceramicznych czerepów figur metodą RTG, co pozwoliło na zaktualizowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich – wyjaśnia Monika Garnavault, kon-

serwator i restaurator z Instytutu Polonika. – Po otrzymaniu stosownych pozwoleń przez Departament Dziedzictwa Kulturowego przy Ministerstwie Kultury Litwy obydwie rzeźby zostały zdemontowane i przewiezione do pracowni konserwatorskiej we Wrocławiu, gdzie wykonano ich wstępne oczyszczanie i dezynfekcję, a następnie dalsze prace – dodaje. Teraz figury ponownie zdobiją fasadę kościoła.

Barokowy kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Wilnie powstał z fundacji hetmana wielkiego litewskiego i wojewody wileńskiego Michała Kazimierza Paca w latach 1667–1676. Rzeźby św. Augustyna i Stanisława Kazimierczyka umieszczono na fasadzie w 1673 r., a ich autorem był najprawdopodobniej Jędrzej Nowotny.

Na podst. polonika.pl

Pobyt w Częstochowie uczniów Szkoły Podstawowej w Szumsku

Atrakcyjne wakacje

Przyjaźń Szkoły Podstawowej w Szumsku i Szkoły Podstawowej nr. 48 im. Armii Krajowej w Częstochowie staje się coraz silniejsza i trwalsza. Na mocy podpisanej umowy o współpracy w szkole gościliśmy dyrektorów placówek oświatowych miasta Częstochowy. Odbyły się w Szumsku również szkolenia dla nauczycieli rejonu wileńskiego na aktualny temat „Dziecko autystyczne w szkole i przedszkolu”. Uczniowie dwóch szkół brali udział we wspólnych projektach, których owocem są filmiki oraz wyjazd do Częstochowy.

A więc w dniach 26-29 czerwca 26 uczniów, 3 opiekunów oraz dyrektorka Inesa Korwiel mieli możliwość pobytu w Częstochowie. Gościnność miasta i Szkoły Podstawowej nr. 48 im. Armii Krajowej odczuliśmy już od pierwszych chwil. Pięknie opracowany plan wizyty, zgodnie z którym w pierwszym dniu zaraz po zakwaterowaniu i pysznym śniadaniu, odwiedziliśmy Jasną Górę i kościół św. Barbary. Podziwialiśmy cudowny obraz Matki Bożej Częstochowskiej, do której stóp każdy przywiózł z Szumsku swoje prośby, podziękowania, modlitwy. Po po-

łudniu czekała na nas z otwartymi drzwiami Szkoła Podstawowa Nr.48 i jej dyrektorka Beata Strzelecka-Mach. Pięknym przedstawieniem „Zamieszanie w krainie bajek” przywitani nas w szkolnej auli uczniowie klasy 1c Szkoły Podstawowej nr 48, wychowawczyni Sabina Stasiak. Zaraz po przedstawieniu uczniowie ochłodzili się pysznymi lodami i udali się wraz z instruktorami na zajęcia do szkolnej pływalni, a na zakończenie dnia grill.

Drugi dzień pobytu w Częstochowie był nie mniej interesujący. Dzieci odwiedziły Centralną Szkołę

Państwowej Straży Pożarnej, gdzie obejrzeli pokaz techniki, ćwiczyli okazanie pierwszej pomocy medycznej, mieli również okazję współuczestniczyć w doświadczeniach z ogniem. Po południu był wyjazd do Poraja do Regionalnego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Częstochowie, gdzie nad zbiornikiem wodnym obserwowaliśmy technikę, urządzenia ratunkowe, pływalimy na motorówce. W prezencie od Naczelnika Pogotowia otrzymaliśmy pięknego pieska ratownika, któremu w drodze powrotnej nadaliśmy imię „Ratuś”.

Środę rozpoczęliśmy od zwiedzania zamku w Olsztynie. Piękne widoki cieszyły oko, a duch księcia z legendy przypominał o sobie: to krople wody, to gwałtowny wiatr, to niespodziewana zguba i odnalezienie... Po Zwiedzaniu Olsztyna udaliśmy się do Aquaparku. 3,5 h wodnej zabawy w letni dzień to cudowna rozrywka dla dzieci.

W ostatnim-dniu wizyty uczniowie pośpieszyli na spotkanie z Zastępcą Prezydenta Miasta Cz-

stochowy Ryszardem Stefaniakiem oraz Naczelnikiem Wydziału Oświaty Rafałem Piotrowskim. W czasie spotkania uczniowie złożyli podziękowania dla Zastępcy Prezydenta oraz Dyrektorce Szkoły nr. 48 im. Armii Krajowej za możliwość pobytu w Częstochowie i odwdzięczyli się pięknymi piosenkami. W ostatnim dniu pobytu uczniowie poznali historię miasta Częstochowy podczas jazdy autobusem tzw. londyńczykiem.

Koncert zespołu „Wileńszczyzna” w Gdyni

Cześć i chwała bohaterom!

W piątek, 7 lipca, w Sali Koncertowej Szkoły Muzycznej w Gdyni odbył się koncert Reprezentacyjnego Polskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna” im. Gabriela Jana Mincewicza. Był on poświęcony 79. rocznicy rozpoczęcia operacji „Ostra Brama” – Powstania Wileńskiego – będącej częścią akcji „Burza”, zarządzanej przez kierownictwo Armii Krajowej, oraz 80. rocznicy powstania pierwszego oddziału Armii Krajowej na Wileńszczyźnie pod dowództwem por. Antoniego Burzyńskiego „Kmicica” (25 marca 1943 r.).

Przy wypełnionej widowni zespół „Wileńszczyzna” pokazał swój kunszt i zaprezentował program patriotyczno-wileński. W części patriotycznej został wykonany m.in. hymn 5 Wileńskiej Brygady AK. Pieśni i tańce zachwyciły publiczność. Owacje na stojąco trwały wiele minut. Po zakończeniu koncertu nastąpiły gratulacje i podziękowania. Prezes Zarządu Głównego Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej Józef Szytejkó przekazał podziękowania w imieniu Towarzystwa i publiczności na ręce kierowniczki zespołu Natalii Sosnowskiej

i wręczył upominek – publikację „Od Narocy do Niemna – relacje partyzantów oddziałów „Kmicica”, „Łupaszki”, „Ronina” Armii Krajowej na Wileńszczyźnie.

Prezes Okręgu Pomorskiego ŚZŻAK prof. mjr Jerzy Grzywacz uhonorował zespół Odznaką Pamiętkową „Akcja Burza”. Dyrektorka Szkoły Muzycznej Jolanta Rutkowska serdecznie podziękowała za piękny koncert, a Zenon Roda, radny Miasta Gdyni, podziękował zespołowi w imieniu prezydenta Gdyni dr. Wojciecha Szczurka i władz Miasta Gdyni.

Prezes ZG TMWiZW podziękował również sponsorom: prezesowi spółki „PEWIK” Waleremu Tankiewiczowi i prezesowi spółki „CLEAN – BUD” Jarosławowi Romanowskiemu.

W imieniu organizatorów zespołowi „Wileńszczyzna” wręczono również piękny kosz kwiatów, który następnego dnia, 8 lipca, kierowniczka zespołu Natalia Sosnowska

złożyła u stóp Matki Boskiej Ostrobramskiej w Wilnie.

Koncert zakończył się wspólnym odśpiewaniem hymnu Wileńszczyzny „Ukochana Moja Ziemia”, autorstwa Gabriela Jana Mincewicza. Koncert zespołu „Wileńszczyzna” na długo pozostanie w pamięci widzów. Cześć i chwała bohaterom Armii Krajowej na Wileńszczyźnie!

Organizatorzy koncertu – Zarząd Główny Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej, Urząd Miasta Gdyni i Okręg Pomorski Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej – pragnęli uczcić bohaterów Armii Krajowej z Wileńszczyzny, którzy brali udział w operacji „Ostra Brama”, a następnie wielu z nich po 1945 roku walczyło na Pomorzu w Macierzy.

Obóz w Wielofunkcyjnym Ośrodku Kultury w Niemenczynie

Wakacje z naturą

Po raz drugi w tym roku Wielofunkcyjny Ośrodek Kultury w Niemenczynie wystąpił z ofertą obozu dla dzieci i po raz drugi spotkało się to z dużym zainteresowaniem.

Zaproponowaliśmy tym razem dwa tygodnie obozu dziennego o tematyce ekologicznej. Chcieliśmy, aby program był treściwy, a zarazem nienudny. Były więc gry i zabawy, elementy edukacyjne, warsztaty, zajęcia integracyjne, a także spacer i wycieczki wyjazdowe. Wakacje na łonie natury i w towarzystwie osób dbających o nią – to sposób na to, aby dzieci poznały przyrodę i nauczyły się darzyć ją szacunkiem.

Pierwszego dnia, po wstępnym zapoznaniu się, udaliśmy się do Kabiszek. Mieliśmy tam do zwiedzenia dwa obiekty: produkcji napoi orzeźwiających i gospodarstwo ze

stadnią koni. Po powrocie, pod kierownictwem Eglé Zaltauskienė, własnoręcznie wykonywaliśmy „łapacze snów” z materiałów podręcznych – resztek kartonu i nici. Tego dnia poruszyliśmy tematy segregowania śmieci oraz wtórnego wykorzystania odpadów.

Dzień drugi był poświęcony zdrowemu odżywianiu się – gościliśmy specjalistów z Biura Zdrowia Publicznego. Rozmawialiśmy o pożytecznych produktach, przyrządziliśmy sorbet truskawkowy oraz chipsy owocowe i warzywne. Dekorowaliśmy donice i zasadzaliśmy w nich kwiaty. Korzystną pamiątką zapewne będzie płócienna torba na zakupy, którą każde dziecko wymalowało własnoręcznie.

Kolejny dzień mijał pod hasłem oddychania czystym powietrzem. Odwiedziliśmy szkółkę leśną. Pra-

cownicy leśnictwa opowiedzieli dzieciom o znaczeniu lasu w ekosystemie i jego pielęgnowaniu. Następnie na obozowiczów czekała remiza strażacka – tu zapoznano nas z nietłatą pracą strażaków, dowiedzieliśmy się, jakie zagrożenia niesie palenie trawy, pożary, wycieki substancji chemicznych. W drugiej połowie dnia czekała wycieczka do pałacu w Głinciszkach i warsztaty garncarstwa z mistrzynią ludową Margaritą Czekolis.

Ruch to zdrowie, więc połowę

następnego dnia spędziliśmy z pracownikami Szkoły Sportowej w Niemenczynie. Graliśmy w piłkę, uczyliśmy się celnie strzelać na strzelnicy, jeździliśmy na rowerach. Po południu, w zależności od grupy wiekowej, dzieci miały wycieczkę do Parku Europy czy do dworu w Werusowie. Jak w jednym, tak i w drugim miejscu, graliśmy w gry terenowe.

Piątek był dniem podsumowania – rozpoczęliśmy go od odwiedzenia pasieki. Gospodarz opowiedział, jak ważną funkcję w przyrodzie pełni

pszczoły. Mieliśmy okazję zajrzeć do wnętrza uli, posłuchać pszczołich „rozmów”, posmakować miodu. Starsza grupa odwiedziła obserwatorium w Słobodzie – tam dowiedzieliśmy się od Henryka Siewicza, że pogodę można prognozować na podstawie obserwowania nieba i roślin. Po południu wszyscy oglądaliśmy film o ratowaniu naszej planety. W międzyczasie obozowicze korzystali z usług biblioteki w Niemenczynie i Werusowie, grali w gry planszowe, wyplatali dekoracje ze sznurka i nici, układali obrazy z trawy, modelowali stroje z tworzyw wtórnych.

W ciągu dwóch tygodni w obozie wzięło udział ponad pięćdziesiąt dzieci. Żegnając się prawie każde z nich pytało, kiedy będzie następny obóz. Jest to dla nas potwierdzeniem, że nasze starania zostały docenione. Zapraszamy śledzić nasze propozycje projektów kulturalnych na Facebook’u i do nowych spotkań.

Inf. WOKN

Ewangelia na każdy dzień tygodnia

Szanowni Czytelnicy „Tygodnika Wileńszczyzny”, już w sto sześćdziesiątym ósmym, wydaniu mają Państwo możliwość codziennie spotykać się ze Słowem Bożym. Cieszymy się niezmiernie, że możemy przybliżyć życie, słowa i czyny Jezusa opisane w Ewangelii. Zamieszczamy Ewangelię na każdy dzień roku liturgicznego. Każdy fragment opatrzony został krótkim rozważaniem, które przyczynia się do refleksji nad przeczytanym Słowem Bożym i pomaga w zrozumieniu tego, co chce powiedzieć nam Stwórca. Na koniec każdego rozważania proponujemy krótką modlitwę, która wskazuje jedną z wielu dróg wcielania Go w życie. Niech Słowo Boże będzie inspiracją w naszym życiu.

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

**Czwartek,
13 lipca 2023
Świętych pustelników
Andrzeja Świerada i Benedykta,
wspomnienie**

Mt 10, 7-15

**SŁOWA EWANGELII
WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA**

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Idźcie i głoscie: Nadchodzi już królestwo niebieskie. Uzdrawiajcie chorych, wskrzeszajcie umarłych, oczyszczajcie trędowatych i wyrzucajcie demony. Darmo otrzymaliście, darmo dawajcie. Nie troszczcie się o to, by mieć przy sobie złoto, srebro czy miedziaki. Nie bierzcie też w drogę torby podróжной ani dwóch ubrań, ani sandałów, ani laski. Bo ten, kto pracuje, ma prawo do utrzymania. Kiedy wejdziecie do jakiegoś miasta lub wsi, dowiedzcie się, kto tam jest godny szacunku. U niego się zatrzymajcie, dopóki nie odejdziecie. Gdy zaś wejdziecie do domu, pozdrówcie go. Jeśli dom na to zasługuje, niech przyjdzie do niego wasz pokój; jeśli na to nie zasługuje, niech wasz pokój do was powróci. Jeżeli w jakimś domu lub mieście was nie przyjmą i nie zechcą słuchać waszych słów, wtedy wyjdźcie stamtąd i strząśnijcie proch z waszych nóg. Zapewniam was: Lżej będzie ziemiom Sodomy i Gomory w dniu sądu niż temu miastu”.

DARMOVA ŁASKA

Łaska ewangelizacji jest darem. Jezus uzdalnia swoich uczniów, aby w Jego imię i Jego mocą głosili Słowo, uzdrawiali, wskrzeszali, oczyszczali, wyrzucali złe duchy. Na tę łaskę w żaden sposób nie można sobie zasłużyć, można ją jedynie przyjąć od Boga. Dlatego postęga ewangelizacji ma być darmowa, ma być rzeczywiście przekazywaniem darów i owoców Ducha Świętego. Uczniowie nie mają się bogacić na głoszeniu Ewangelii, lecz w prostocie i z pokorą przyjmując gościnę i to, co otrzymają w darze, gdyż „ten, kto pracuje, ma prawo do utrzymania”. Wdzięcznością za dar gościnności jest dar Bożego pokoju, który z serc uczniów przechodzi na przyjmujących ich domowników.

Jezu, proszę Cię o serce hojne w dzieleniu się z innymi tym, co od Ciebie otrzymuję.

**Piątek,
14 lipca 2023
Św. Kamila de Lellis,
prezbitera, św. Henryka**

Mt 10, 16-23

**SŁOWA EWANGELII
WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA**

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Oto Ja was posyłam jak owce między wilki. Bądźcie więc przezorni jak węże i nieskazitelni jak gołębie. Ale strzeżcie się ludzi, bo będą was wydawać sądom i chłostać w synagogach. Ze względu na Mnie będą prowadzić was przed namiestników i królów, abyście dali świadectwo wobec nich i pogan. A gdy staniecie przed sądem, nie martwcie się o to, co i jak macie mówić. Właśnie wtedy będzie wam dane, co macie mówić, bo nie wy będziecie mówili, ale Duch waszego Ojca przemówi przez was. Brat wyda na śmierć brata, a ojciec dziecko. Dzieci wystąpią przeciwko rodzicom i wydadzą ich na śmierć. Będziecie nienawidzeni przez wszystkich z powodu mojego imienia. Lecz ten, kto wytrwa do końca, będzie zbawiony. Gdy was będą prześladować w jakimś mieście, uciekajcie do innego. Zapewniam was: Nie zdążycie obejść wszystkich miast izraelskich, zanim nadejdzie Syn Człowieczy”.

STYL WILKA I STYL OWCY

Wilk jest agresorem, żywi się owcami, a te nie są w stanie same się obronić przed wilkiem. To zdota uczynić tylko pasterz. Może dlatego Jezus używa tak mocnego i dosadnego porównania, abyśmy zrozumieli, że w dziele ewangelizacji nie my jesteśmy protagonistami. Bez Jezusa bardzo szybko polegniemy. Owca z natury potrzebuje być poprowadzona, „zaopiekowana”. Potrzebuje po prostu troski pasterza. Podobnie my, aby być uczniami i świadkami Jezusa, potrzebujemy Jego obecności, bliskości, miłości i łaski tak samo jak powietrza. Być postanym

przez Jezusa to mieć świadomość, że wchodzi się w sytuację często trudną i wrogą, ale bez wrogości i przemocy. Nie w stylu wilka, lecz właśnie w stylu owcy: łagodnie, bezbrinnie, bez przemocy, ale nie naiwnie. Dlatego owca Jezusa powinna być roztropna jak wąż i nieskazitelna jak gołębia.

Jezu, ufam, że dzięki Twojej łasce, sprodam zadaniu bycia Twoim uczniem.

**Sobota,
15 lipca 2023
Św. Bonawentury, biskupa
i doktora Kościoła,
wspomnienie**

Mt 10, 24-33

**SŁOWA EWANGELII
WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA**

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Uczeń nie przewyższa nauczyciela ani sługa swego pana. Wystarczy, że uczeń stanie się jak jego nauczyciel, a sługa jak jego pan. Jeżeli Belzebubem nazwali gospodarza, to tym bardziej jego domowników. Dlatego nie bójcie się ich, gdyż wszystko, co jest ukryte, będzie ujawnione, a o tym, co tajemne, wszyscy się dowiedzą. To, co wam mówię w ciemności, opowiadajcie w świetle, a co słyszycie na ucho, rozgłaszajcie publicznie. Nie bójcie się tych, którzy zabijają ciało, gdyż duszy zabić nie mogą. Bójcie się natomiast Tego, który i ciało, i duszę może oddać na potępienie. Czyż nie sprzedaje się dwóch wróbli za drobną monetę? A jednak żaden z nich nie spadnie na ziemię wbrew woli waszego Ojca. Jeśli zaś chodzi o was, to nawet wasze włosy na głowie są wszystkie policzone. Nie bójcie się więc! Wy jesteście warty więcej niż wiele wróbli. Kto się przyzna do Mnie przed ludźmi, do tego i Ja się przyznam przed moim Ojcem, który jest w niebie. Ale jeśli ktoś się Mnie wyprze przed ludźmi, tego i Ja się wyprę przed moim Ojcem, który jest w niebie”.

LOS UCZNIĄ I LOS NAUCZYCIELA

Los ucznia jest związany z losem mistrza, a los sługi z losem pana. Dzisiejsza Ewangelia to wielka lekcja pokory. Uczeń i sługa pozostają w cieniu. Trzeba, aby mówiono o mistrzu i o panu. To Chrystus jest ważny, a nie my. My jako uczniowie bierzemy z Niego przykład. On jest dla nas źródłem odwagi, zwyciężył śmierć. Jako chrześcijanie wierzymy w nieustanną obecność Boga przy nas. Jezus nie zapomina o tych, którzy oddają Mu swoje życie. Zapewnia nas: „Kto się przyzna do Mnie przed ludźmi, do tego i Ja się przyznam przed moim Ojcem, który jest w niebie”.

Panie Jezu, pragnę być Twoim pokornym uczniem. Chcę Cię kochać miłością nieskończoną i mieć udział w Twojej misji.

**Niedziela,
16 lipca 2023
15 niedziela zwykła**

Mt 13, 1-23

**SŁOWA EWANGELII
WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA**

Pewnego dnia Jezus wyszedł z domu i usiadł nad jeziorem. Zgromadziły się wokół Niego tak wielkie tłumy, że musiał wsiąść do łodzi, podczas gdy cały lud pozostał na brzegu. I wiele im mówił w przypowieściach. Powiedział: „Oto siewca wyszedł siał. A gdy siał, niektóre ziarna padły koło drogi. Przyleciały

Ewangelia na każdy dzień tygodnia

ptaki i wydziobały je. Inne padły na grunt kamienisty, gdzie było mało ziemi, i szybko wzeszły, bo gleba nie była głęboka. Lecz gdy pokazało się słońce, przypaliło je i uschły, bo nie zapuściły korzeni. Inne padły między ciernie. A ciernie wyrosły i przygłuszyły je. Jeszcze inne padły na glebę urodzajną i wydały plon: jedno stokrotny, inne sześćdziesięciokrotny, a jeszcze inne trzydziestokrotny. Kto ma uszy, niech słucha". Wtedy uczniowie podeszli do Niego i zapytali: „Dlaczego mówisz do nich w przypowieściach?”. A On odpowiedział: „To wam dane jest poznać tajemnice królestwa niebieskiego, a nie tamtych. Bo temu, kto ma, będzie dodane i będzie miał w nadmiarze. A temu, kto nie ma, zabiorą nawet to, co ma. Dlatego mówię do nich w przypowieściach, gdyż patrzą, a nie widzą; słuchają, a nie słyszą i niczego nie rozumieją. Tak spełnia się na nich prorocтво Izajasza: Będziecie przysłuchiwać się, ale nic nie zrozumiecie, będziecie się wpatrywać, ale nie zobaczycie. Serce tego ludu stało się bowiem głuźne, ich uszy dotknęła głuchota, a oczy ślepotą, bo nie chcą widzieć ani słyszeć i nie chcą zrozumieć ani się nawrócić, żebym ich uzdrowił. Lecz szczęśliwe wasze oczy, że widzą, i uszy, że słyszą. Zapewniam was bowiem: Wielu proroków i sprawiedliwych pragnęło zobaczyć to, co wy widzicie, a nie zobaczyli; i usłyszeć to, co wy słyszycie, a nie usłyszeli. Postuchajcie zatem objaśnienia przypowieści o siewcy. Do tego, który słucha nauki o królestwie, a nie rozumie, przychodzi Zły i wyrwa to, co zostało zasiane w jego sercu. Taki człowiek przypomina ziarno zasiane koło drogi. A do ziarna zasianego na gruncie kamienistym podobny jest ten, kto słucha słowa i przyjmuje je natychmiast z radością, ale nie ma w sobie korzenia i jest niestały. Dlatego gdy przychodzi trudności lub prześladowanie z powodu słowa, zaraz się załamuje. Do ziarna zasianego między cierniami podobny jest ten, kto słucha słowa, ale codzienne troski i powaby bogactwa zagłuszają w nim słowo i nie wydaje ono owocu. Wreszcie do ziarna zasianego na glebie urodzajnej podobny jest ten, kto słucha nauki i ją rozumie. Dlatego przynosi plon: jeden stokrotny, drugi sześćdziesięciokrotny, a trzeci trzydziestokrotny”.

ŻYĆ SŁOWEM BOGA W CODZIENNOŚCI

Potrzeba wiele troski i uważności, aby Słowo wypowiedziane przez Boga mogło wydać owoce w naszym życiu. Aby żyć Słowem w codzienności, potrzebujemy go słuchać, medytować nad nim, modlić się nim i kontemplantować je. Każdy z tych etapów modlitwy słowem Bożym ma swoje przeszkody. Podczas słuchania szatan na podobieństwo ptaków wydziobujących ziarno będzie wyrwał z naszego serca Słowo, które Chrystus w nas zasiewa. W czasie medytacji będzie nas odstraszał pustynią, zniechęceniem i oschłością, aby przypalić w ogniu zawiści kielkujące w nas Słowo. Gdy zechcemy modlić się Słowem, będzie zagłuszał nasze serce zmartwieniami, rozproszoniami i tysiącem spraw do zrobienia. Jeśli jednak nie ulegniemy żadnej z tych trzech pokus, doświadczymy Bożej obecności, która łagodnie otuli nas w czasie kontemplacji. I wyda błogostawione owoce dobra.

Jezu, pragnę żyć Twoim słowem, słuchając, medytując, modląc się i kontemplantując.

**Poniedziałek,
17 lipca 2023**

Mt 10, 34-11, 1

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Nie myślcie, że przyszedłem przynieść pokój na ziemię. Nie przyszedłem przynieść pokoju, ale miecz. «Przyszedłem poróżnić syna z ojcem, córkę z matką, a synową z teściową. Nieprzyjaciółmi człowieka staną się jego domownicy». Jeżeli ktoś kocha ojca lub matkę bardziej niż Mnie, nie jest Mnie godny. Podobnie jeżeli ktoś kocha syna lub córkę bardziej niż Mnie, nie jest Mnie godny. Kto nie bierze swego krzyża i nie naśladuje Mnie, nie jest Mnie godny. Ten, kto znajduje swoje życie, straci je; ten zaś, kto traci swoje życie z mojego powodu, znajdzie je. Kto was przyjmuje, Mnie przyjmuje; a kto Mnie przyjmuje, przyjmuje Tego, który Mnie posłał. Kto przyjmuje proroka, dlatego że jest on prorokiem, otrzyma zapłatę proroka. A kto przyjmuje sprawiedliwego, dlatego że jest on sprawiedliwy, otrzyma zapłatę sprawiedliwego. Zapewniam was: Jeśli ktoś poda choćby

FOT. MARLENA PASZKOWSKA

kubek zimnej wody jednemu z tych najmniejszych ze względu na to, że jest moim uczniem, nie utraci swojej zapłaty". Gdy Jezus skończył udzielać pouczeń dwunastu uczniom, odszedł stamtąd, aby głosić naukę w miastach.

ŹRÓDŁO MIŁOŚCI

Bycie z Jezusem, życie wiarą wymaga odwagi, decyzji, duchowej walki. Kiedy miłość do Chrystusa jest na pierwszym miejscu, wtedy każda inna miłość odnajduje swoje właściwe miejsce: do współmałżonka, dzieci, rodziców, krewnych, przyjaciół, znajomych, bliźnich, nieprzyjaciół. Kiedy jednak pierwszeństwo miłości do Boga jest naruszone, zachwiane, wtedy każda, najpiękniejsza nawet miłość ludzka zostaje wypaczona, staje się egoistyczna, zaborcza, zachłanna, zawłaszczająca, raniąca, odrzucająca. My nie jesteśmy źródłami miłości, a jedynie jej przekazicielami. Wszyscy potrzebujemy czerpać ze źródła – z serca Boga.

Jezu, pragnę, aby miłość do Ciebie była dla mnie pierwsza i najważniejsza, aby była źródłem każdej innej ludzkiej miłości.

**Wtorek,
18 lipca 2023
Św. Szymona z Lipnicy,
prezbitera**

Mt 11, 20-24

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA

Jezus zaczął czynić wyrzuty miastom, w których dokonał najwięcej cudów, za to, że się nie nawróciły. „Biada tobie, Korozain! Biada tobie, Betsaido! Gdyby w Tyrze i Sydonie działy się te cuda, które u was się dokonały, już dawno by pokutowały, w worze pokutnym i popiele, i nawróciłyby się. Dlatego mówię wam: Lżej będzie Tyrowi i Sydonowi w dniu sądu niż wam. A ty, Kafarnaum: «Czy aż do nieba masz być wywyższone? Aż do piekła zstąpisz!». Bo gdyby w Sodomie dokonały się cuda, które u ciebie miały miejsce, ocalałyby aż po dziś dzień. Dlatego mówię wam, że ziemi Sodomii lżej będzie w dniu sądu niż tobie”.

ODWAGA NAWRÓCENIA

Bóg mówi: „Nie mam upodobania w śmierci bezbożnego, ale chcę, aby bezbożny porzucił swoje niegodziwe postępo-

wanie i ocalił życie” (Ez 33, 11). Mocne są słowa Jezusa w dzisiejszej Ewangelii, ale przebija przez nie też przynębienie, że pomimo tylu cudów Korozain, Betsaida, Kafarnaum – miasta, w których Jezus uczynił najwięcej dobra – dalekie były od nawrócenia i pokuty. Jezus się na nich zawiódł, jest przekonany, że nawet tak zepsute grzechem i nieprawością społeczności jak Sodomia dawno by się nawróciły wobec okazanego im miłosierdzia. I dziś warto zapytać siebie: „A co z moim nawróceniem i pokutą? Czy potrafię przyjmować Bożą łaskę i miłosierdzie? Czy ich nie lekceważę? Czy Boża dobroć i cierpliwość poruszają moje wnętrze ku przemianie życia?”.

Jezu, przepraszam Cię z głębi serca za wszelki opór, opieszałość, niedbalstwo czy wręcz lenistwo w przyjmowaniu łaski nawrócenia i podejmowaniu pokuty za grzechy.

**Środa,
19 lipca 2023**

Mt 11, 25-27

SŁOWA EWANGELII WEDŁUG ŚWIĘTEGO MATEUSZA

Jezus przemówił: „Wystawiam Cię, Ojczy, Panie nieba i ziemi, że zakryłeś to przed mądrymi i roztroprnymi, a objawiłeś tym, którzy są jak małe dzieci. Tak, Ojczy. Bo tak się Tobie spodobało. Mój Ojciec przekazał Mi wszystko i nikt nie zna Syna jak tylko Ojciec. Nikt nie zna też Ojca jak tylko Syn i ten, komu Syn zechce objawić”.

RADOŚĆ JEZUSA

Więź i relacja między Jezusem a Ojcem w tajemnicy Trójcy jest jedyna, niezwykła, dla nas niedostępna. Jezus jednak pragnie nam ją objawiać. Pragnie opowiadać o Ojcu, o Duchu, o sobie, abyśmy i my mogli uczestniczyć w Ich miłości, radości, jedności, komunii. Potrzeba serca prostego, pokornego, ufego, serca dziecka, aby przyjmować Boże tajemnice i Boże dary. Tak jak Jezus wszystko otrzymuje od Ojca, tak i my, odkrywając, że jesteśmy w Nim dziećmi Ojca, wszystko przyjmujemy wraz z Jezusem jako dar. To udzielanie się Boga jest radością Jezusa i motywem Jego uwielbienia i dziękczynienia.

Jezu, proszę, zechciej mi objawiać każdego dnia coraz bardziej i głębiej, kim jest Ojciec, kim jesteś Ty, kim jest dla mnie Duch Święty.

Powodzie w Indiach

W powodziach i osuwiskach ziemi, które wywołały ulewne deszcze, zginęły na północy Indii co najmniej 22 osoby. Szkoły w Delhi zostały zamknięte, gdy przez stolicę przeszła w weekend ulewa, a władze w himalajskich stanach Himachal Pradesh i Uttarakhand poprosiły obywateli, by nie opuszczali swoich domów, jeśli nie jest to konieczne. W Delhi, Pendżabie i Himachal Pradesh spadło odpowiednio o 112 proc., 100 proc. i 70 proc. więcej deszczu niż wynosi średnia dla pory monsunowej, która rozpoczęła się 1 czerwca.

Rozprzestrzenia się epidemia dengi

W Peru nadal rozprzestrzenia się epidemia dengi, choroby wirusowej przenoszonej przez komary Aedes aegypti. Od początku roku odnotowano prawie 300 zgonów i ponad 161 tys. przypadków infekcji. Najbardziej dotknięty epidemią jest region Piura na wybrzeżu Pacyfiku, gdzie w marcu cyklon Yaku spowodował zniszczenia i powodzie. Zaleganie wody sprzyja rozmnażaniu się komarów Aedes aegypti, a region zamieszkuje m.in. ubogie społeczności, które zasoby wody pitnej przechowują w otwartych zbiornikach.

Wstrząsy sejsmiczne na Teneryfie i Gran Canarii

Na dwóch wyspach należących do hiszpańskiego archipelagu Wysp Kanaryjskich, Gran Canarii i Teneryfie, odnotowuje się wzrost aktywności sejsmicznej. Na zachodniej Teneryfie zarejestrowano w tym tygodniu ponad 100 wstrząsów o niewielkiej sile. Na zachodzie Gran Canarii w ciągu ostatnich dni odnotowano trzy silniejsze wstrząsy o magnitudzie do 3,7 – największej od 2011 roku.

Stany bez zapasów broni chemicznej

Stany Zjednoczone ogłosiły, że zakończyły niszczenie swoich ostatnich zapasów broni chemicznej. Ostatnia rakietka M55, wyposażona w sarin, środek paralityczno-drgawkowy, została zniszczona w piątek w składzie armii amerykańskiej „Blue Grass” w Kentucky. Stany były jedynym krajem, który miał zadeklarowane rezerwy tej broni, bowiem w maju br. OPCW ogłosiła, że wszystkie inne państwa, objęte Konwencją, pozbyły się już swoich zapasów.

Prezydenci Polski i Ukrainy na Wołyniu

Prezydenci Polski i Ukrainy, Andrzej Duda i Wołodymyr Zełenski, wzięli w niedzielę udział w nabożeństwie ekumenicznym w katedrze w Łucku, oddając hołd niewinnym ofiarom Wołynia w 80. rocznicę rzezi wołyńskiej.

W związku z 80. rocznicą rzezi wołyńskiej prezydent Andrzej Duda składa w niedzielę wizytę na Ukrainie. Razem z przywódcą tego kraju Wołodymyrem Zełenskim wzięli udział w nabożeństwie ekumenicznym w katedrze Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łucku, koncelebrowanym przez przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski abp. Stanisława Gądeckiego. Po modlitwie przywódcy złożyli znicze przed ołtarzem.

„Razem oddajemy hołd wszystkim niewinnym ofiarom Wołynia! Pamięć nas łączy! Razem jesteśmy silniejsi” – napisała Kancelaria Prezydenta na Twitterze.

80 lat temu 11 i 12 lipca 1943 r. Ukraińska Powstańcza Armia dokonała skoordynowanego ataku na niemal 150 miejscowości zamieszkałych przez Polaków w powiatach

włodzimierskim, horochowskim, kowelskim i łuckim dawnego województwa wołyńskiego. Wykorzystano fakt gromadzenia się w niedzielę 11 lipca ludzi w kościołach. Krwawa Niedziela jest uważana za szczytowy moment ludobójstwa dokonywanego na Polakach na Wołyniu i w Galicji Wschodniej w latach 1943-1945. W wyniku ludobójczych działań na Wołyniu zginęło ok. 100 tys. Polaków.

Sprawcami ludobójstwa – rzezi wołyńskiej – byli członkowie Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów

– B (frakcja Bandery), podporządkowana jej Ukraińska Powstańcza Armia oraz zachęcona przez nich ludność ukraińska, stanowiąca sąsiadów Polaków, często związanych z nimi więzami krwi. Bezpośrednią odpowiedzialność za wydanie zbrodniczego rozkazu ponosi główny dowódca UPA Roman Szuchewycz. OUN-UPA nazywała swoje działania „antypolską akcją”, zmierzającą do uczynienia z Ukrainy obszaru zamieszkałego wyłącznie przez Ukraińców.

Fot. Jakub Szymczuk/KPRP

Edgars Rinkevičs zaprzysiężony na prezydenta Łotwy

Łotwa ma nowego prezydenta. W sobotę stanowisko to objął dotychczasowy minister spraw zagranicznych Edgars Rinkevičs. 49-letni polityk złożył przysięgę prezydencką na specjalnym posiedzeniu Sejmu.

Rinkevičs został wybrany przez parlament na prezydenta kraju 31 maja. Jego kandydaturę wysunęło centroprawicowe ugrupowanie Nowa Jedność, które zwyciężyło w ubiegłorocznych wyborach parlamentarnych.

To siódmy prezydent Łotwy od czasu odzyskania przez kraj niepodległości w 1991 roku. Rinkevičs

zastąpił Egilsa Levitsa, pełniącego funkcję szefa państwa od 2019 roku i który zrezygnował z ubiegania się o drugą czteroletnią kadencję. Na Łotwie prezydent pełni przede wszystkim zadania reprezentacyjne.

W swoim przemówieniu nowy prezydent zapowiedział, że będzie dążył do tego, aby Łotwa była państwem silnym, nowoczesnym, sprawiedliwym i bezpiecznym i że kierunek polityki zagranicznej i bezpieczeństwa kraju nie ulegnie zmianie. Obejmuje to m.in. dążenie do silnej UE i NATO oraz wsparcie dla Ukrainy.

Fot. president.lv

Japonia: rząd chce już w sierpniu rozpocząć spuszczenie do morza wody z elektrowni w Fukushima

Japoński rząd planuje już w sierpniu rozpocząć uwalnianie uzdatnionej radioaktywnej wody ze zniszczonej elektrowni jądrowej w Fukushima – poinformował portal Nikkei. Tokio oczekuje na oficjalną zgodę od Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA).

Wcześniej MAEA oświadczyła, że dwuletni przegląd wykazał, iż japońskie plany dotyczące uwolnienia wody są zgodne ze standardami globalnego bezpieczeństwa. Szef MAEA, Rafael Grossi, przekazał premierowi Japonii, Fumio Kishidzie, raport, z którego wynika, że Tokio może spuścić do morza przefiltrowaną, ale wciąż radioaktywną wodę z elektrowni w Fukushima.

MAEA, która na prośbę rządu Japonii oceniła pod kątem bezpieczeństwa plan dotyczący skażonej wody, uznała, że wpływ przedostania się substancji radioaktywnych do morza będzie „pomijalny”. Proces wypompowywania wody do morza ma trwać od 30 do 40 lat.

Fumio Kishida zapowiedział, że będzie dążył do uzyskania akceptacji tego planu zarówno w kraju, jak i na arenie międzynarodowej.

Chiny, które od lat protestują przeciwko planowi spuszczenia wody z elektrowni do morza, ponownie zażądały, by Japonia wstrzymała się z działaniami, a rzecznik MSZ w Pekinie wezwała do poszukiwań „innych rozwiązań” problemu.

Dzięki zaawansowanym techno-

logiom udało się pozbyć ze skażonej wody większości radioaktywnych izotopów, poza niemożliwym do usunięcia trytem. Choć Japonia argumentuje, że poziom trytu będzie niższy niż w wodzie uwalnianej na całym świecie przez elektrownie atomowe, Chiny skwitowały to oświadczenie jako „zwodzące”.

Przeciwko planom uwolnienia do środowiska morskiego ok. 1,25 mln ton skażonej wody protestowała także Korea Płd. W Seulu – jak pisze Reuters – klienci robią zapasy soli morskiej, obawiając się jej zanieczyszczenia. Niechętni rozwiązaniu są również japońscy rybacy obawiający się, że konsumenci nie będą już chcieli kupować owoców morza z okolicznych łowisk.

Prognozy NBP

Z projekcji przygotowanej przez Narodowy Bank Polski wynika, że inflacja wróci do celu inflacyjnego w połowie 2025 roku. W całym 2025 roku inflacja ma wynieść 3,6 procent. Projekcja uwzględnia 800 Plus, „czternastkę” i bezpieczny kredyt. Lipcowa projekcja Narodowego Banku Polskiego tylko nieznacznie różni się od tej z marca. W tym roku inflacja ma wynieść 11,9 procent. W przyszłym roku spadnie do 5,2 procent. Projekcja przewiduje wzrost PKB w tym roku o 0,6 proc. oraz o 2,4 proc. w roku przyszłym.

Śnięte ryby w Wildze

O 300 śniętych rybach znalezionych w rzece Wilga, która jest dopływem Wisły, informują służby Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Pierwsze badania wykazały, że poziom tlenu w wodzie był za niski, a jej temperatura za wysoka.

Spada liczba małżeństw

Liczba zawieranych w Polsce małżeństw była w 2022 roku prawie tak niska jak w szczycie pandemii. Rok temu zawarto 155 tysięcy nowych małżeństw. To bardzo niepokojące dane, ponieważ jeszcze dekadę temu rocznie na ślubnym kobiercu stawało ponad 200 tysięcy par. Inne niepokojące dane GUS-u dotyczą tego, że w ubiegłym roku „tak” powiedziało sobie 155 tys. par, w tym 51 proc. zrobiło to w kościele, ale 49 proc. wyłącznie w urzędzie stanu cywilnego. W wiek zawierania małżeństw i później posiadania dzieci wchodzi coraz mniej liczne roczniki. W kwietniu Polki urodziły rekordowo mało dzieci – zaledwie 21 tysięcy.

Kleszcze atakują

Od 1 stycznia do 30 czerwca w Polsce 7686 przypadków boreliozy i 147 przypadków kleszczowego zapalenia mózgu. W tym samym czasie 2022 r. było 4395 przypadków boreliozy i 79 kleszczowego zapalenia mózgu.

Rządowa pomoc dla polskich rolników

4 lipca 2023 r. Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów potwierdził rządową pomoc dla polskich rolników w wysokości ponad 10 mld zł. W ramach pomocy będą przeznaczone dopłaty do: skupu zbóż, kukurydzy, zakupu nawozów, paliw, materiału siewnego oraz kredytów dla rolników.

NOWINKI PSYCHOLOGICZNE

Wakacje na FB – prawda czy fałsz?

Życie kreowane w mediach społecznościowych ma się całkiem dobrze. Widok perfekcyjnych posiłków, zdjęć na macie do ćwiczeń i wyjątkowych przestrzeni wakacyjnych publikowanych w mediach społecznościowych może wprawić w kompleksy tych, którzy nie czują potrzeby publikowania każdej czynności. Psychologowie poświęcają analizie „życia” w mediach społecznościowych sporo uwagi. Uważają, iż takie zachowanie to potrzeba zaprezentowania idealnego obrazu własnego ja, co pozwala poczuć się lepiej. Nazywają to zjawisko „perfekcyjną autoprezentacją”. Chwalenie może na początku być przyjemne, jednak na dłuższą metę nie pomaga – wyjaśniają naukowcy. Ich zdaniem większość ludzi odczuwa presję, aby byli idealni lub przynajmniej wyglądali idealnie. Badania pokazują, że niepewni ludzie muszą wyświetlać idealny obraz siebie. To, co widzimy, jest mirażem doskonałości. Niestety, ten może prowadzić do sytuacji, w której porównujemy się z innymi, zazdrość i niechęć zaczynają narastać. Prawda jest taka, że wszyscy mamy lepsze i gorsze dni, to część bycia człowiekiem – upadania, wstawania, popełniania błędów, dawania z siebie wszystkiego, albo odpuszczania. A jednak w tej niedoskonałości tkwi piękno! Następnym razem, gdy sięgniemy po Facebooka lub Instagram, eksperymentujmy, bądźmy prawdziwi – zachęcają psychologowie. Może to sprawi, że przestaniemy idealizować rzeczywistość i pokazywać tylko jej ułamek – nie zawsze, niestety, zgodny z prawdziwym życiem. Brytyjscy psychologowie zauważyli pewną prawidłowość – szczególnie aktywne użytkownicy Facebooka dzielą się albo informacjami dotyczącymi ich życia osobistego (wychwalają partnera, zdają relacje ze spotkań towarzyskich, publikują zdjęcia ukochanych, bliskich, dzieci) albo odnoszącymi się do osiągnięć (piszą o efektach treningów, skutkach diety, sukcesach odnoszonych w pracy itp.). Ci pierwsi – u których dominują posty, powiedzmy, uczuciowe – zdaniem badaczy mogą mieć kłopot z niską samooceną. Drugi mają w ich ocenie skłonności narcystyczne. By te prawidłowości ustalić, psychologowie przebadali 555 użytkowników Facebooka (przypomnijmy: minimalna grupa reprezentatywna powinna liczyć 300 osób). Internauci wypełnili kwestionariusze osobowości oparte na teorii Wielkiej Piątki, w świetle której konstrukt zwany osobowością tworzą takie cechy jak: otwartość na doświadczenie, ekstrawersja (introwersja), sumienność (nieukierunkowanie), ugodowość (antagonizm) oraz neurotyczność (stałość emocjonalna). Psychologowie ustalili, że:

- osoby o niższej samoocenie chętniej publikują treści związane z ich życiem prywatnym, uczuciowym. Częściej też wspominają w statusach innych ludzi.
- osoby o tendencjach narcystycznych częściej publikują informacje dotyczące ich osiągnięć. Zgodnie z definicją narcyz szuka aprobaty i uznania (na Facebooku mierzonych choćby liczbą polubień i komentarzy).
- osoby w większym stopniu otwarte na nowe doświadczenia publikują treści o charakterze intelektualnym (zabierają głos w dyskusjach itp.).
- osoby ekstrawertyczne częściej zdają relacje ze spotkań towarzyskich, wydarzeń, w których uczestniczą. Chętniej aktualizują też informacje na swój temat (źródło: „Polityka”).

JAK CIĘ WIDZA

Dobre maniery na wakacjach?

Uwaga: dobre maniery nie mają wakacji. Raczej odwrotnie: w czasie wakacji szczególnie pamiętamy o dobrych manierach. „Jeśli nie wiesz, jak należy się w jakiejś sytuacji zachować, na wszelki wypadek zachowuj się przyzwoicie” – uważał poeta Antoni Stonimski. Tak więc okres urlopu, odpoczynku i relaksu nie stanowi żadnego wyjątku uzasadniającego rezygnację z dobrych obyczajów choćby na krótką przerwę.

- Ważnym punktem w katalogu wakacyjnych wskazówek jest obowiązek dbania o porządek, niezależnie od miejsca, w którym się znajdujemy. Jest to zasada, która szczególnie dotyczy przebywania na świeżym powietrzu, np. pikniku w lesie, czy opalania na plaży. Bezwzględnie sprzątajmy i zbieramy wszelkie śmieci, resztki i odpadki, których jesteśmy „twórcami”. Przebywamy w końcu na łonie natury, więc dbamy o nią i o tym nie zapominamy.
- W kontekście plażowania pamiętajmy, że pomimo wysokich temperatur pozostajemy na plaży „ubrani”. Swego rodzaju plażowy dress code to zazwyczaj dosyć „minimalistyczny” ubiór, aczkolwiek nie oznacza to, że możemy być swobodni do szpiku kości i „paradować” niemal nago. Dostawna nagość dopuszczalna jest jedynie w specjalnie wyznaczonych miejscach (plaża dla naturystów), gdyż winniśmy liczyć się z odczuciami i gustami innych osób (tak aby np. rodzice z małymi dziećmi nie byli niepotrzebnie zaskoczeni i prawdopodobnie zakłopotani; analogicznie dorośli z maluchami mogą świadomie zrezygnować z takich miejsc na relaks na rzecz tych bardziej „rodzinnych”). Plaża to wszak miejsce publiczne.
- Nasze zachowanie nie może zatem zakłócać spokoju innych, winno być opanowane, ciche i nienaruszające otoczenia na niepotrzebną złość, czy nawet zakłopotanie. Warto zatem powrócić pamięcią do urlopowych wizaży i zastanowić się czy kiedykolwiek w trakcie oddawania się uciechom plażowania nie przydarzyło się nam, że ktoś obok zachowywał się nad wyraz głośno, albo pomimo zakazu rozpoczął grillowanie niekoniecznie przyjemnie pachnących przekąsek? A do tego spożywał napoje wysokowe, choć w danym miejscu było to wprost zabronione? Taka chwila refleksji powinna ustrzec nas przed błędami w zachowaniach po naszej stronie.

KRZYŻÓWKA z nagrodą 1217

Rozwiązanie-hasło prosimy nadsyłać (lub telefonicznie) do 19 lipca 2023 r. na adres redakcji: 09318 Wilno, Rinkinès 50, p. 501

był walutą Włoch	ani ..., ani swat układanie kwiatów	partia ekologów	złośliwa ironia	spis potraw	urządzenie służące do uzyskiwania energii	zagruntowana tkanina, na której maluje się obrazy
		sąsiad Turcji inwazja				
filmowy obywatel			rzadki krewny sokoła	3		
	2		ryje podziemne korytarze			8 imituje skórę
srebro lub miedź		odmiana jabłoni marża				
			zakręt ścieżki hałda			
owoc tropikalny						przysięgłych w sądzie
faszyzm	6			10	kuguar	
			ostre zakończenie czegoś	dół piaszcza Karola w Pradze		13
36 cali	królew-ska faworyta	rycerz z katana	1			
		stare żelastwo strona monety			rośnie na sawan-nach	opactwo
australij-ski struś			pies Nel budynek dREW-niany		11	
niejeden na trasie rajdu		brydżowy termin stawia piec			kula w luzie	oktawa plus sekunda
przedmiot drzewo w godle Libanu				4	piastunka wiertło	
			leń, nierób			14
skok szaraka dopływ Wisły			drewno na opał		12	
		podłużny bęben wojskowy		7		

Litery z ponumerowanych pól utworzą tytuł powieści K. Grocholi.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Rozwiązanie krzyżówki nr 1216. Hasło: **Bagaż powrotny.**
Nagrodę wylosował Hieronim Czernis z Czarnego Boru.
Nagroda jest do odebrania w Domu Prasy (Laisvės pr. 60) w ciągu 30 dni kalendarzowych.

CZYTAM, BO LUBIĘ

Matt Haig „Biblioteka o Północy”

Błyskotliwa opowieść o tym, jak dokonane przez nas wybory wpływają na dobre lub złe przeżyte życie. W Bibliotece o Północy bohaterka, Nora Seed, otrzymuje możliwość zamiany życia, z którego jest niezadowolona, na inne – może wybrać inny zawód czy kraj zamieszkania, cofnąć decyzję o rozstaniu z kimś, zrealizować marzenie o zostaniu glaciolożką. Każde życie to nowa przygoda, w trakcie której Nora musi zdecydować, co tak naprawdę składa się na cudowne, satysfakcjonujące życie. I musi znaleźć w sobie odpowiedź na najważniejsze pytanie: co sprawia, że warto żyć? Książka warta uwagi. Napisana bardzo dobrym językiem, czyta się ją w zawrotnym tempie szczególnie, że nie można się od niej oderwać. Sam zamysł jest bardzo fascynujący i oryginalny. Główna bohaterka jest wykreowana w taki sposób, że każdy czytelnik w jakimś stopniu może się z nią utożsamić. Początkowy żal, frustracja, poczucie pustki i rozczarowania życiem w płynny sposób przeradza się w wolę walki i nadzieję na lepsze jutro. Mimo iż napisana jest prostym językiem to wiele zdań chwyta za serce. Z samej historii można wiele wyciągnąć i nabrać szerszej perspektywy na otaczającą nas rzeczywistość. Książka zdecydowanie godna polecenia!

Stronę przygotowała **Monika Urbanowicz**

To było ludobójstwo

Dokończenie ze s. 1

– Zbrodnię na Wołyniu można kwalifikować jako ludobójstwo – mówi prof. Jurij Szapował z Instytutu Studiów Politycznych i Etnicznych Narodowej Akademii Nauk Ukrainy.

W opublikowanej 23 czerwca rozmowie z KAI, prof. Jurij Szapował odpowiadając na pytanie, czy zbrodnia na Wołyniu można zakwalifikować jako ludobójstwo, stwierdza: „Moim zdaniem można. Definicję ludobójstwa dał nam polsko-amerykański prawnik Rafał Lemkin. Według niej tak kwalifikujemy „Wielki Głód” w latach trzydziestych XX w. w Ukrainie. Nie widzę w tym nic bulwersującego, że Polacy tak to nazwali. Co ciekawe, gdy Lemkin pracował nad tym tematem, kontaktował się z diasporą ukraińską na Zachodzie. Konwencja w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 r. tak to kwalifikuje”.

Podczas zorganizowanej przez KAI 19 czerwca br. sesji „80. rocznica Zbrodni Wołyńskiej. Pojednanie polsko-ukraińskie” prof. Grzegorz Motyka wymienił punkty sporne w ocenie tych wydarzeń między historykami polskimi i ukraińskimi. Oprócz wspomnianego określenia zbrodni na Wołyniu mianem „ludobójstwa”, mówił o dwóch innych kwestiach. Pierwsza to absolutyzowanie wybranych przyczyn tych wydarzeń przez każdą ze stron. Polacy koncentrują się na zbrodniczej ideologii banderowców, Ukraińcy – na dyskryminacyjnej polityce II RP. Druga wiąże się z tym, że Polacy podkreślają, iż nie można mówić o symetrii działań ukraińskiego i polskiego podziemia. Ukraińcy są zdania, że była to wzajemna wojna i wzajemne napady.

Historyk zaznaczył, że dyskusje na temat polsko-ukraińskiej przeszłości toczą się bardzo intensywnie od 1989 r. i tak jak początkowo niemal każdy aspekt wspólnej przeszłości był problematyczny, tak obecnie problematyczna pozostaje przede wszystkim sprawa Zbrodni Wołyńskiej. Jego zdaniem, do rozwiązania tej kwestii potrzebna jest przede wszystkim budowa sieci relacji naocznych świadków w ręce historyków. Bez tego niewiele możemy zrobić. Wciąż jednak istnieje wiele dokumentów, które nigdy nie zostały opublikowane (np. w Archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy), a które należy wydrukować i przeanalizować – mówi prof. Szapował.

Ekshumacja to obowiązek

Opinię w kwestii ekshumacji w pełni podziela prof. Szapował. „To ma być, ja nie mam tu żadnych pytań” – powiedział, wyrażając podczas wspomnianej sesji własne stanowisko w sprawie ekshumacji polskich ofiar Zbrodni Wołyńskiej. „Gdybym mógł wpłynąć na tę sytuację, to oczywiście bym to zrobił” – dodał.

Podkreślił też w wywiadzie

dla KAI: „W sprawie ekshumacji i pochówku nie może być żadnych wątpliwości czy manipulacji. To jest święta sprawa! Instytut Pamięci i minister kultury Ukrainy powinni to zatwierdzić. Sprawa leży po stronie władz. Nie wiem i nie rozumiem dlaczego tego dotychczas nie uregulowano, co Polacy takiego zrobili, aby im odmawiać ekshumacji i pochówku bliskich, którzy zginęli na Wołyniu. To duży błąd i zaniedbanie ze strony ukraińskich władz” – powiedział.

Jego zdaniem, prezydent Ukrainy powinien być lepiej poinformowany o tym co się stało na Wołyniu. Musi się też obudzić poczucie odpowiedzialności i krytyczny patriotyzm wśród Ukraińców, choć to bardzo trudny problem, szczególnie w obecnym czasie wojny. Jak podkreślił, Ukrainie, będącej od 300 lat pod władzą carską i sowiecką, potrzebny jest czas. „Musimy dopracować się normalnych elit politycznych, ponieważ niestety takich jeszcze nie mamy. Mamy już elitę kulturalną, która rozumie, co stało się na Wołyniu, ale elita polityczna o tym prawie nic nie wie” – powiedział historyk, zaznaczając, że potrzebne jest zainicjowanie dyskursu publicznego na ten temat.

Ile ofiar rzezi?

Liczbę ofiar Zbrodni Wołyńskiej prof. Grzegorz Motyka szacuje na ok. 100 tys. Polaków – 60 tys. zabitych na Wołyniu, 40 tys. w Galicji Wschodniej i kilka tysięcy na terenach dzisiejszej Polski. W wyniku polskich akcji zemsty zginęło, jego zdaniem, od kilku do kilkunastu tysięcy Ukraińców.

Odnosząc się w wywiadzie dla KAI do tych ustaleń, prof. Szapował stwierdza, że taka liczba ofiar Zbrodni Wołyńskiej po polskiej stronie stała się już kanonem, tymczasem po stronie ukraińskiej ta kwestia podlega jeszcze badaniom. Historyk zwraca uwagę, że świadkowie zbrodni, choć już niewielu z nich żyje, są nie tylko w Polsce, ale też w Ukrainie. „Dysponujemy dużą liczbą materiałów na ten temat, m. in. zebranych przez jednego wołyńskiego badacza regionalnego, ale on nie chce oddać relacji naocznych świadków w ręce historyków. Bez tego niewiele możemy zrobić. Wciąż jednak istnieje wiele dokumentów, które nigdy nie zostały opublikowane (np. w Archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy), a które należy wydrukować i przeanalizować” – mówi prof. Szapował.

Podczas sesji „80. rocznica Zbrodni Wołyńskiej. Pojednanie polsko-ukraińskie” prof. Szapował wskazywał m. in. że polsko-ukraiński spór o to, „kto zaczął”, jest obecnie sporem nierozwiązywalnym z uwagi na brak należytego udokumentowania prezentowanych po obu stronach wersji wydarzeń. Zaznaczył też, że spory o przeszłość zawsze pozostają funkcją terażniejszości. Bardzo istotne jest, by nie wystawiać rachunków i nie „biczować” drugiej strony, ale starać się zrozumieć punkt widzenia partnera i szukać płaszczyzny dla przyszłej współpracy.

Wg KAI, „Do Rzeczy”

Obrona Przebraża

UPA nigdy nie zdobyła tej wsi

Walki w obronie Przebraża rozpoczęły się 5 lipca 1943 roku i trwały do stycznia kolejnego roku, kiedy na pobliskie tereny weszła Armia Czerwona. Polska samoobrona ocalała wieś. Ukraińscy nacjonaliści z Ukraińskiej Powstańczej Armii nigdy miejscowości nie zdobyli.

Wieś Przebraża położona jest na terenie dzisiejszej Ukrainy, 20 kilometrów od Łucka. Jest to symbol oporu wobec ataków UPA na Polaków mieszkających na Wołyniu.

Na początku 1943 roku na obszarze Wołynia istniały tylko szczątkowe terenowe, partyzanckie struktury Armii Krajowej. Ludność polska mieszkająca na Wołyniu zrzeszała się więc samodzielnie tworząc oddziały samoobrony. W marcu 1943 roku taka samoobrona powstała też w Przebrażu, na wieść o tym, że członkowie UPA jest już coraz bliżej, napada okoliczne wsie i morduje

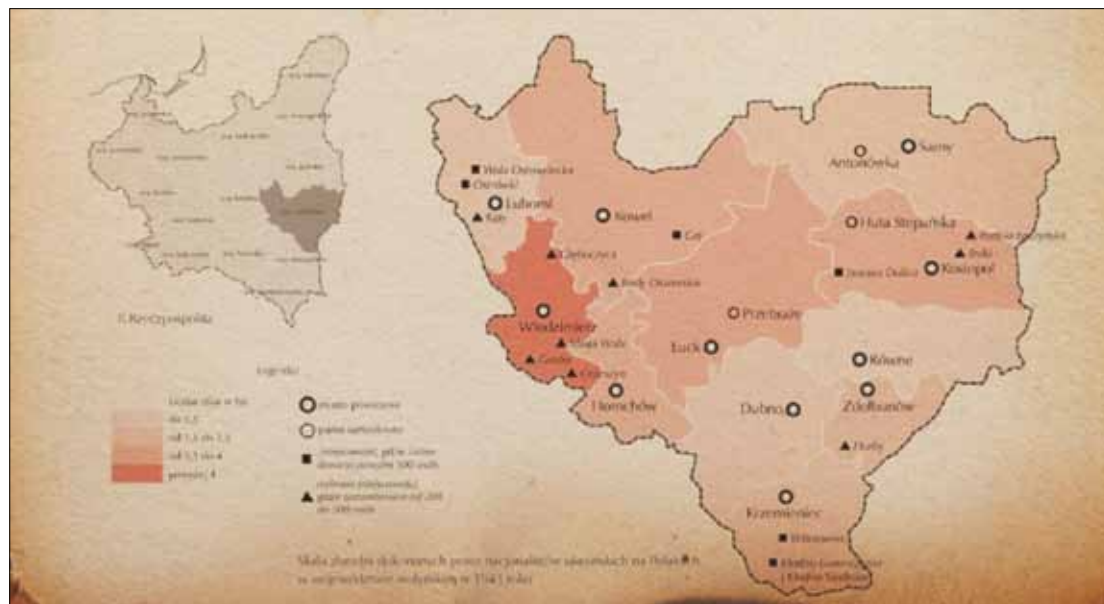
np. nielegalnie od niemieckich żołnierzy. W Przebrażu powstała nawet rusznikarnia, gdzie produkowano i naprawiano pistolety maszynowe (części do nich poszukiwano np. na bitewnych pobojujowkach). Mieszkańcom udało się nawet „zorganizować” dwa działka, które zostały wymontowane z wraków sowieckich czołgów.

Przebraż i okalające wsie szykowały się do obrony. Budowano okopy, zasieki z drutu kolczastego, przygotowywano stanowiska dla broni maszynowej.

UPA zaatakowała Przebraże 5 lipca 1943 roku, jeszcze wcześniej atakując znajdujące się niedaleko wsie, których mieszkańcy nie ewakuowali się za „fortyfikacje”. Ukraińców uderzających na Przebraże zaskoczył jednak opór Polaków. Nie spodziewali się tak dobrej organizacji i zaciętych walk.

UPA zamierzała ostatecznie zdobyć Przebraże w sierpniu 1943 roku. Ukraińcy zgromadzili być może nawet ponad 6 tysięcy ludzi. Przeciwno nim walczyło około tysięcy Polaków i 200 członków sowieckiej partyzantki Nikołaja Prokopiuka. Ukraińcy zaatakowali 30 sierpnia, lecz nie zdołali zaskoczyć Polaków przygotowanych do obrony swojej placówki. Co więcej, to Polacy zasiał ferment w szeregach wroga, gdyż zniemacka pojawili się na jego tyłach (wcześniej około 150 osób przedarło się z Przebraża przez bagna, zaskakując UPA). Nacjonaliści ukraińscy wpadli w panikę i zaczęli się wycofywać, porzucając zamiar zdobycia polskiej kolonii.

Po kolejnej udanej bitwie z UPA, samoobrona z Przebraża podjęła kilka akcji ofensywnych. We wrześniu 1943 roku zaatakowano i rozbito bazę UPA w Hauczycach.

Mapa zbrodni dokonanych przez nacjonalistów ukraińskich na Polakach w województwie wołyńskim w 1943 roku (z wystawy gdańskiego oddziału IPN „Wołyń 1943”)

Polacy ginęli też z rąk ukraińskich nacjonalistów także na Polesiu i na ziemiach znajdujących się obecnie w granicach Polski – w tomaszowskim, chełmskim i przemyskim. Było więc 120-150 tys. ofiar, zamordowanych w ok. 4 tys. miejscowości. Tymczasem w ciągu 30 lat poszukiwań i ekshumacji udało nam się odnaleźć ok. 800 ofiar...

Spośród 60 tys. zamordowanych na Wołyniu jedynie niecałe 3 tys. Polaków miało chrześcijański pochówek. Mówimy tu o wyjątkowych sytuacjach, kiedy rodzina była w stanie pochować bliskich i w pogrzebie brał udział kapłan. Czyli zaledwie 5 proc. ofiar z Wołynia doczekało się godnego pochówku... Obecnie jedynie w 200 zaatakowanych miejscowościach widać jakiegokolwiek ślady upamiętnienia polskich ofiar. Nie zawsze jednak są one zlokalizowane tam, gdzie leżą pomordowani. Czasem to są symboliczne krzyże przy drodze nieopodal wsi, która została bezpowrotnie zniszczona i dziś nie ma już po niej żadnego śladu.

Polaków. Do Przebraża dołączyły wkrótce kolejne wsie i przysiółki; przybywali także licznie mieszkańcy innych wiosek, aby skryć się w „ufortyfikowanym” miejscu. Członkowie samoobrony organizowali także wypadki poza Przebraże, aby pomóc ocalałym z Rzezi Wołyńskiej ludności, której udało się uciec przed Ukraińcami. Pod koniec czerwca 1943 roku w całej kolonii mieszkano, według różnych danych od 10 do 16 tysięcy Polaków – najczęściej w jednym domu po kilka rodzin.

Dowódcą wojskowym samoobrony został wkrótce podoficer Wojska Polskiego, Henryk Cybulski. Polacy dysponowali głównie „bronią”, którą mieli w swoich gospodarstwach, czyli kosami, nożami czy pikami. Leżąca w pobliżu Przebraża wieś Ostrów otrzymała od Niemców pozwolenie na posiadanie broni palnej „do obrony przed leśnymi bandami”. Pistolety i karabiny kupowano

Na jakiś czas UPA zrezygnowała z ataków na Przebraże. Ukraińcy prowadzili jednak cały czas działania rozpoznawcze i uderzali na Polaków, którzy np. wyruszyli z Przebraża po prowiant. Do trudnych walk doszło m.in. w czasie żniw, 31 lipca 1943 roku, kiedy Polacy kosili zboże (aprowizacja Przebraża była kluczowym problemem, dlatego pomimo wielkiego zagrożenia, zboże trzeba było dostarczyć do wsi). Walki szybko przerodziły się w regularną bitwę. Ukraińcy natarli na Polaków w sile około 3 tysięcy. Z Przebraża do boju ruszyły wszystkie siły (około 800 osób). Gotowi do wzięcia udziału w bitwie byli nawet cywile (niebędący członkami samoobrony). W końcu pod wieczór tego samego dnia UPA zaczęła się wycofywać. Pomogło w tym użycie przez Polaków, wspomnianych wcześniej, działek wymontowanych z czołgów.

Niedługo potem zaatakowano szkołę podoficerską UPA w Omelnie. W listopadzie uderzano natomiast na Żurawicze, gdzie zdobyto wiele sztuk bydła oraz zboże.

Pod koniec stycznia 1944 roku na Wołyń wkroczyła Armia Czerwona, co całkowicie zmieniło sytuację w całym regionie. Wieś Przebraża miała przed sobą kolejne wyzwania, jednak nigdy nie została zdobyta przez ukraińskich nacjonalistów z UPA, a ludność, która skryła się za budowanymi naprędce zasiekami, ocalała. Niestety, w 1945 roku Polacy z Przebraża i okolic, zmuszeni przez sowieckie władze, zostali wysiedleni.

W 2017 roku obrona Przebraża została uczczona poprzez umieszczenie tablicy pamiątkowej na Grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie z napisem „Przebraże III 1943 – III 1944”.

„Do Rzeczy”

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI RADY, MERA I ADMINISTRACJI SAMORZĄDU REJONU WILEŃSKIEGO ZA ROK 2022 (V)

W celu zwiększenia integracji uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych na początku 2021-2022 roku szkolnego w samorządowych placówkach oświatowych powołaliśmy 115,87 etatów specjalistów pomocy uczniowi i 91,65 etatów pomocników nauczyciela. Dodatkowo od 1 kwietnia 2022 roku powołaliśmy 5,5 etatu pomocników nauczyciela i 0,75 etatu specjalistów pomocy uczniowi (psychologów, pedagogów socjalnych i specjalnych).

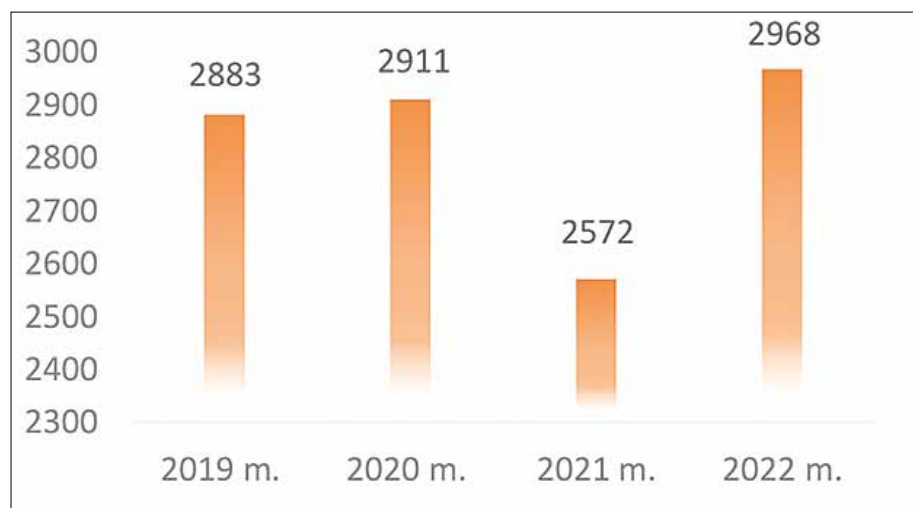
Od 1 września 2022 roku powołaliśmy kolejnych 27 etatów pomocników nauczyciela i 4,75 etatu specjalistów pomocy uczniowi (psychologów, logopedów, pedagogów socjalnych i specjalnych). Obecnie ogółem jest 121,37 etatów specjalistów pomocy uczniowi (22,9 specjalnych pedagogów, 24,67 psychologów, 33,4 pedagogów socjalnych, 40,4 logopedów) i 125, 15 etatów pomocników nauczyciela.

Na terytorium Samorządu Rejonu Wileńskiego działają **4 szkoły edukacji nieformalnej dla dzieci oraz uzupełniające edukację formalną**, do których uczęszcza 1 0009 dzieci (12,17 proc. ogółu uczniów).

W samorządowych szkołach edukacji nieformalnej dzieci oraz uzupełniających edukację formalną w latach 2019-2022 **liczba uczniów wzrosła o 9 procent**.

Edukacja nieformalna. By zaspokoić potrzeby uczniów w zakresie kreatywności i wyrażania siebie oraz zwiększyć dostępność usług edukacji nieformalnej dla dzieci, w samorządzie wdrażane są finansowane ze środków wsparcia unijnego, ogólnego finansowania oraz innych środków budżetu państwa programy edukacji nieformalnej dzieci, umożliwiające uczniom wybór dodatkowych programów (języki, sztuka, sport, zdrowy tryb życia, taniec, zajęcia techniczne, wychowanie obywatelskie, społeczne, etniczne itp.)

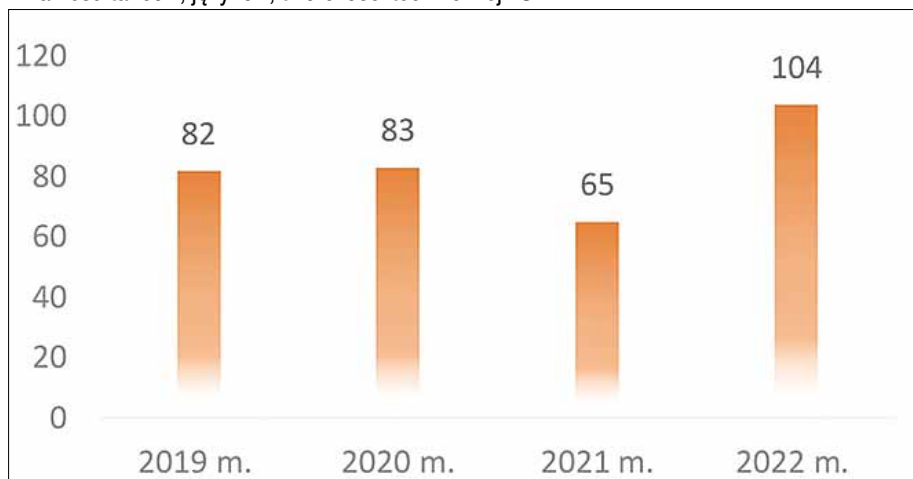
Na jedno dziecko uczestniczące w realizowanym w Samorządzie Rejonu Wileńskiego programie edukacji nieformalnej dzieci we wrześniu-grudniu 2022 roku przeznaczano po 20 euro miesięcznie, natomiast dla uczniów o średnich, dużych i bardzo dużych specjalnych potrzebach edukacyjnych przyznawano 2 koszyki na edukację nieformalną dzieci (do 31 sierpnia 2022 r. dla wszystkich dzieci przyznawano po 15 euro miesięcznie).

Rys. 5. Liczba uczniów uczestniczących w programach edukacji nieformalnej dzieci

Na realizację programów edukacji nieformalnej dzieci w 2022 roku wykorzystano 483,1 tys. euro, w 2021 r. – 343,95 tys. euro, w 2020 r. w związku ze spadkiem z powodu ogłoszonej na Litwie kwarantanny liczby programów nieformalnej edukacji dzieci i uczestniczących w nich dzieci – 313,5 tys. euro, w 2019 r. – 350,6 tys. euro.

Najpopularniejsze nadal są programy o kierunku sportowym (piłka nożna, koszykówka, siatkówka, tenis ziemny, tenis stołowy, szachy i in.). Dużą popularnością cieszyły się programy z zakresu tańców, języków, twórczości technicznej i STEAM.

Rys. 6. Liczba programów edukacji nieformalnej dzieci

Rozwijamy zdolności uczniów. We wszystkich szkołach ogólnokształcących działają grupy muzyczne, taneczne, plastyczne, teatralne, sportowe, kreatywności technicznej, technologii informacyjnych, języków obcych, historii krajoznawczej, etnokulturowe, bezpieczeństwa ruchu drogowego, nauki, wiedzy o świecie, zdrowego stylu życia, technologii i inne grupy (kółka) edukacji nieformalnej, aby zaspokoić potrzeby uczniów w zakresie wyrażania siebie: 108 grup sportowych, 51 plastycznych, 30 teatralnych, 40 chórów, 71 grup choreograficznych, 38 zespołów wokalnych i instrumentalnych, w tym 6 zespołów folklorystycznych oraz 255 innych grup edukacji nieformalnej. Ogółem 593 grupy (kółka) edukacji nieformalnej, do których po zajęciach szkolnych uczęszczało około 5 200 dzieci (63 proc. ogółu uczniów szkół ogólnokształcących w samorządzie), z których niektórzy uczęszczali do kilku kółek.

W I półroczu 2022 r. po dokonaniu analizy udziału uczniów klas 1-12 w edukacji nieformal-

nej wykazała, że 5 853 uczniów (74 proc. ogółu uczniów) uczestniczy w co najmniej jednym programie edukacji nieformalnej uczniów w szkole lub poza nią. W niektórych szkołach liczba uczniów uczestniczących w co najmniej jednym programie edukacji nieformalnej uczniów (w szkole lub poza nią) wynosi 100 procent.

Finansujemy grupy dnia przedłużonego. W celu zapewnienia uczniom klas początkowych oraz innych bezpiecznego i treściwego czasu wolnego po lekcjach oraz poprawy wyników w nauce, a także ułatwienia rodzicom godzenia pracy z obowiązkami rodzinnymi od 1 października 2018 r. w grupach dnia przedłużonego w placówkach oświatowych Samorządu Rejonu Wileńskiego powołano stanowiska specjalistów pomocy uczniowi:

- w roku szkolnym 2022-2023 – 16,15 stanowisk i 42 grupy dnia przedłużonego, do których uczęszcza 1 170 uczniów;

- w roku szkolnym 2021-2022 – 14,10 stanowisk i 39 grup dnia przedłużonego;

- w roku szkolnym 2020-2021 – 36 grup;

- w roku szkolnym 2019-2020 – 34 grupy dnia przedłużonego.

Zapewniamy uczniom doradztwo zawodowe. Uwzględniając znaczenie usług doradztwa zawodowego oraz w celu zapewnienia uczniom jeszcze większego dostępu do wysokiej jakości i zróżnicowanych usług doradztwa zawodowego od 1 września 2022 r. w samorządowych placówkach oświatowych utworzyliśmy 9,8 etatów specjalistów ds. kariery. Specjaliści ds. kariery świadczą uczniom klas 1-12 informacje z zakresu doradztwa zawodowego, uczniom klas starszych udzielają informacji na temat możliwości studiowania i szkolenia zawodowego oraz rynku pracy, zapoznają z możliwościami działalności zawodowej i zatrudnienia.

Szkoły uczestniczą w działaniach projektowych. W 2022 r. placówki oświatowe Samorządu Rejonu Wileńskiego realizowały/uczestniczyły w następujących międzynarodowych projektach partnerstwa szkół: Erasmus+, Nordplus Junior i eTwinning. Ogółem 10 samorządowych placówek edukacyjnych uczestniczyło/realizowało w 16 projektach Erasmus+ i 2 placówki edukacyjne – w 2 projektach Nordplus Junior, natomiast większość szkół uczestniczyła w różnego rodzaju projektach eTwinning, Odnakę „Szkoła programu „eTwinning” w roku szkolnym 2021-2022 otrzymał Żłobek-Przedszkole w Mickunach, w roku szkolnym 2021-2022 – Gimnazjum Giedymina w Niemenczynie.

Wychowanie obywatelskie, narodowe i duchowe. W celu wzmocnienia wychowania obywatelskiego i narodowego uczniów we wszystkich samorządowych placówkach oświatowych odbyły się obchody ważnych świąt państwowych Litwy (13 stycznia, 16 lutego, 11 marca) oraz Polski, zorganizowano wirtualne wystawy, zajęcia otwarte i wydarzenia zdalne.

Tradycyjnie z okazji Dnia Odrodzenia Państwa Litewskiego w placówkach oświatowych odbyły się imprezy poświęcone Dniu Języka Litewskiego.

Szkoła Sportowa Samorządu Rejonu Wileńskiego w Niemenczynie zorganizowała bieg z okazji Dnia Konstytucji 3 maja, podczas gdy inne placówki oświatowe zorganizowały szkolne obchody tego święta.

W Dniu Odzyskania przez Polskę Niepodległości samorządowe placówki oświatowe wydelegowały swoich przedstawicieli na uroczystość na cmentarzu na Rossie oraz zorganizowały obchody w placówkach. Odbyły się również rejonowe obchody w Gimnazjum im. Ferdynanda Rusczyca w Rudominie oraz wystawa prac plastycznych w Szkole Sztuk Pięknych w Pogirach. Odbył się również Tydzień Języka Polskiego, podczas którego w samorządowych placówkach oświatowych z polskim językiem nauczania zorganizowano 218 różnych imprez – m. in. konkursów języka polskiego i literatury, recytacji, rysunku oraz innych zajęć dla uczniów. Ich celem było umacnianie tożsamości narodowej, szacunku i miłości do języka ojczystego.

Po rozpoczęciu rosyjskiej inwazji wojskowej na Ukrainę placówki oświatowe Samorządu Rejonu Wileńskiego aktywnie angażowały się w inicjatywy i działania solidarnościowe z Ukrainą i jej mieszkańcami. W pracach uczniów kolory litewskiej flagi trójbarwnej przeplatały się z żółto-niebieskimi barwami flagi ukraińskiej. Wsparcie zostało wzmocnione rozmowami z dziećmi i wychowawcami klas na temat wolności, pokoju, miłości do ludzi bez względu na narodowość.

Ogółem w placówkach oświatowych zorganizowano około 120 różnych inicjatyw. Przed świętami Bożego Narodzenia placówki oświatowe dołączyły do inicjatywy solidarnościowej „Godzina dla Ukrainy” i 21 grudnia o godz. 20.00 symbolicznie na jedną godzinę albo na cały dzień wyłączyły świąteczne oświetlenie (dekoracje choinkowe).

W ramach umacniania poczucia wspólnotowości w każdej z samorządowych placówek oświatowych zorganizowano różne wydarzenia: „Dzień Matki”, „Dzień Babci i Dziadka”, „Dzień Rodziny” i in. Takie wydarzenia łączą członków lokalnej społeczności i wzmocniają ich poczucie wspólnotowości.

Przed zbliżającą się 700. rocznicą założenia Wilna w 2022 r. w szkołach samorządu zorganizowano zintegrowany konkurs historyczno-plastyczny „Legendarne Wilno. 700”.

Dla młodych obywateli Litwy ważne jest również poczucie wspólnotowości z całym społeczeństwem litewskim. Właśnie w celu wspierania odpowiedzialności społecznej w rejonie wileńskim, podobnie jak na całej Litwie, zorganizowano akcje, w których aktywnie uczestniczyły szkoły.

Treściwy wypoczynek dzieci w 2022 roku

- **Zatwierdziliśmy wszystkie wnioski na zorganizowanie letniego wypoczynku uczniów**
- **Na realizację letniego wypoczynku uczniów przeznaczaliśmy 30,4 tys. euro (w 2021 r. – 25, 3 tys. euro)**
- **1 272 uczniów treściwie spędziło letnie wakacje – od 3 do 15 dni – w dziennych, turystycznych i wyjazdowych letnich obozach wypoczynkowych**
- **Samorząd co roku finansuje programy letniego wypoczynku dzieci**

Z inicjatywy mer Samorządu Rejonu Wileńskiego co roku szczególna uwaga poświęcana jest zdolnym uczniom, którzy osiągnęli wysokie wyniki w nauce, w celu stworzenia dla nich warunków do treściwej poznawczej, edukacyjnej działalności i aktywności fizycznej w czasie letnich wakacji. W 2022 roku uczniom placówek oświatowych Samorządu Rejonu Wileńskiego, którzy zajęli najwyższe miejsca w rejonowych, republikańskich czy międzynarodowych olimpiadach przedmiotowych, zakupiono skierowania na 6-dniowy obóz windsurfingu i innych

rozrywek w rejonie łożdziejskim nad jeziorem Seirijai na kwotę 9,88 tys. euro oraz zorganizowano dowożenie dzieci do obozu i z powrotem.

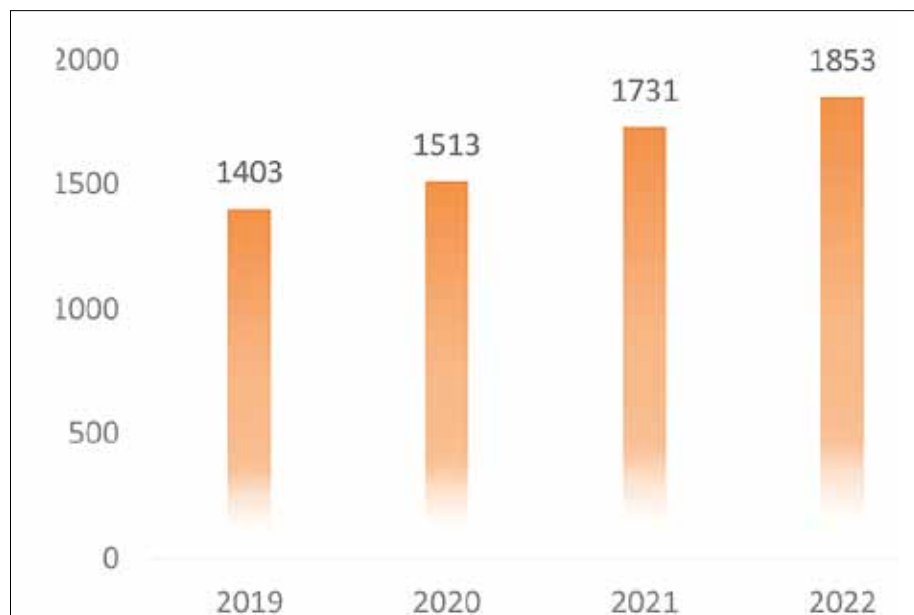
Fot. 6. Obóz najlepszych uczniów

Dowóz uczniów. Na terytorium Samorządu Rejonu Wileńskiego 100 proc. uczniów mieszkających w odległości większej niż 3 km od szkoły dowożonych jest do szkoły i ze szkoły do domu na trasach regularnej komunikacji, rejsami specjalnymi, transportem prywatnym (rodziców, opiekunów) oraz szkolnymi autobusami.

W 2022 roku Samorząd Rejonu Wileńskiego na dowożenie uczniów miał 49 autobusów szkolnych, w tym 19 żółtych autobusów oraz 30 innych szkolnych autobusów, z których aż 23 szkolne autobusy zostały nabyte ze środków samorządu.

Wszystkie gimnazja i szkoły podstawowe samorządu posiadają szkolne autobusy, a 11 szkół posiada nawet po kilka.

W 2019 roku na dowóz uczniów wykorzystano 580 tys. euro, podwieziono 3 618 uczniów na trasach regularnej komunikacji oraz specjalnymi rejsami, transportem prywatnym (rodziców, opiekunów) oraz szkolnymi autobusami. W latach 2020 i 2021 na dowóz uczniów z powodu nauczania zdalnego wykorzystano mniej: w 2020 r. wykorzystano 548,3 tys. uczniów i podwieziono 3 570 uczniów, w 2021 r. – 335,3 tys. euro i podwieziono 3 841 uczniów, w 2022 r. – 613,0 tys. euro i podwieziono 3 975 uczniów.

Rys. 7. Liczba uczniów podwożonych autobusami szkolnymi

Osiągnięcia uczniów

Osiągnięcia akademickie. Dla stworzenia uczniom możliwości zaprezentowania swoich zdolności w 2022 r. w rejonie zorganizowano 27 rejonowych olimpiad/konkursów, w których aktywnie uczestniczyli uczniowie z rejonowych placówek oświatowych.

Najbardziej utalentowani uczniowie szkół samorządowych w 2022 r. z powodzeniem uczestniczyli w olimpiadach republikańskich czy międzynarodowych (kultury etnicznej, sztuki, geografii, języka litewskiego, dla uczniów szkół mniejszości narodowych, języka polskiego i literatury, matematyki dla uczniów szkół początkowych oraz języka rosyjskiego (obcego), a także w różnego rodzaju konkursach republikańskich i międzynarodowych – 11 uczniów zajęło miejsca na podium, 6 otrzymało dyplomy laureatów, 12 – dyplomy uznania.

Osiągnięcia uczniów szkół plastycznych i muzycznych. W 2022 r. soliści, pianiści, kankliści, fletciści, zespoły, chóry, orkiestra akordeonowa, zespoły smyczkowe i dęte ze szkół sztuk pięknych i muzycznych Samorządu Rejonu Wileńskiego uczestniczyli w międzynarodowych, republikańskich i regionalnych konkursach i festiwalach. Uczniowie Szkoły Muzycznej w Niemenczynie zdobyli 20 tytułów laureatów konkursów międzynarodowych, 15 tytułów laureatów konkursów republikańskich, 1 nagrodę Grand Prix konkursu międzynarodowego, 6 uczniów otrzymało dyplomy za wspaniałe występy. Uczniowie Szkoły Sztuk Pięknych w Pogirach zdobyli 129 tytułów laureatów, 20 wyróżnień, 7 wykonawców otrzymało nagrody w różnych nominacjach. Uczniowie Szkoły Sztuk Pięknych w Rudominie zdobyli 103 tytuły laureata, 21 wyróżnień, 19 wykonawców otrzymało nagrody w różnych nominacjach.

Osiągnięcia uczniów Szkoły Sportowej Samorządu Rejonu Wileńskiego. W 2022 roku wychowankowie szkoły sportowej w Niemenczynie wzięli udział w 46 zawodach międzynarodowych i 109 zawodach republikańskich.

Osiągnięcia sportowe	Złote medale	Srebrne medale	Brązowe medale
Zawody międzynarodowe	26	16	12
Zawody republikańskie	42	37	45

Egzaminy maturalne. W 2022 roku egzaminy maturalne zdawało 606 abiturientów rejonu wileńskiego, w tym 482 – maturzystów szkół samorządowych.

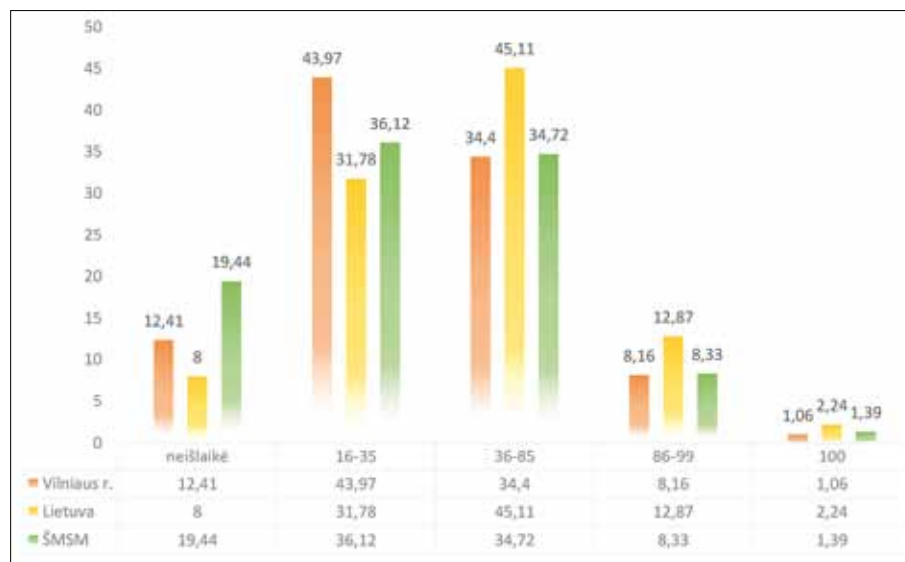
Rok	Kandydaci	
	Placówki oświatowe rejonu wileńskiego	Szkoły Samorządu Rejonu Wileńskiego
2022	606	482
2021	589	461
2020	598	497
2019	590	481

Uczniowie Szkół Samorządu Rejonu Wileńskiego wybierali spośród 11 państwowych egzaminów maturalnych. Większość maturzystów szkół samorządowych zdawała następujące państwowe egzaminy maturalne:

- z języka litewskiego i literatury – 282 uczniów (58,5 proc., w 2021 r. – 55,8 proc., w 2020 r. – 5,9 proc., w 2019 r. – 56,3 proc.);
- z języka obcego (rosyjskiego) – 281 uczniów (58,3 proc., w 2021 r. – 59,2 proc., w 2020 r. – 53,1 proc., w 2019 r. – 48,8 proc.);
- z matematyki – 233 uczniów (48,3 proc., w 2021 r. – 49,7 proc., w 2020 r. – 46,7 proc., w 2019 r. – 51,1 proc.);
- z języka obcego (angielskiego) – 262 uczniów (54,4 proc., w 2021 r. – 48,81 proc., w 2020 r. – 57,1 proc., w 2019 r. – 56,5 proc.).

W 2022 r., podobnie jak w 2021 r., maturzyści szkół Samorządu Rejonu Wileńskiego w 100 proc. zdali państwowe egzaminy maturalne z fizyki i języka obcego (rosyjskiego) oraz języka obcego (niemieckiego). Egzamin państwowy z języka litewskiego i literatury zdało o 8,2 proc. kandydatów więcej niż przed rokiem. Egzamin ten zdawało 282 maturzystów szkół Samorządu Rejonu Wileńskiego (w 2021 r. – 257). Zdało 87,6 proc. (w 2021 r. – 79,4 proc.).

Analiza wykazała, że procent maturzystów szkół Samorządu Rejonu Wileńskiego, którzy nie zdali tego egzaminu, jest większy niż wynosi średnia krajowa, jednak mniejszy niż maturzystów działających na terytorium rejonu wileńskiego szkół podlegających ministerstwu oświaty, nauki i sportu. Biorąc łączne wyniki szkół samorządowych i szkół podlegających ministerstwu oświaty, nauki i sportu wyniki maturzystów ze szkół podlegających ministerstwu zwiększają odsetek maturzystów, którzy nie zdali egzaminu. Procent maturzystów szkół podlegających ministerstwu oświaty, nauki i sportu, którzy nie zdali tego egzaminu jest większy niż wśród uczniów szkół samorządowych i niż wynosi średnia krajowa, jednak wyniki maturzystów szkół samorządowych są nieco niższe niż średnia krajowa.

Rys.8. Wyniki państwowego egzaminu maturalnego z języka litewskiego i literatury w 2022 r.

Procent maturzystów, którzy dali szkolny egzamin maturalny z języka litewskiego i literatury piąty rok z rzędu jest wyższy niż wynosi średnia krajowa: w 2022 r. – 1,11 proc. (w 2021 r. – 2,73 proc., w 2020 r. – 0,96 proc., w 2019 r. – 0,8 proc., w 2018 r. – 0,62 proc.). W 2022 r. w rejonie wileńskim egzamin ten zdało 97 proc. maturzystów, w kraju – 95,89 procent.

Szkolny egzamin maturalny z języka ojczystego (rosyjskiego) zdawało i zdało 100 proc. maturzystów.

Szkolny egzamin z języka ojczystego (polskiego) w szkołach samorządowych zdawało 262 kandydatów, z których 98,9 proc. zdało egzamin.

W 2022 r., podobnie jak w całym kraju, znacznie gorsze były wyniki z państwowego egzaminu maturalnego z matematyki – w całym kraju nie zdało go 35,4 procent ogółu zdających. W rejonie wileńskim egzamin ten zdawało 233 maturzystów, z których 145 egzamin zdało. Liczba kandydatów, którzy nie zdali egzaminu (37,76 proc.) jest tylko o 2,36 proc. większa niż wyniosła średnia krajowa. Jeżeli uwzględnić wyniki kandydatów ze szkół podlegających ministerstwu oświaty, nauki i sportu, procent kandydatów, którzy nie zdali tego egzaminu, liczba kandydatów, wyniesie 39,86 procent.

Wśród uczniów szkół samorządowych, którzy wybrali państwowy egzamin maturalny z matematyki, tylko uczniowie 4 gimnazjów zdali go wszyscy (w 2021 r. – 6 gimnazjów, w 2020 r. – 5 gimnazjów). Są to maturzyści Gimnazjum „Aušros” w Kowalczukach, Gimnazjum im. ks. Józefa Obrembskiego w Mejszagole (maturzyści, którzy wybierają ten egzamin, co roku go zdają wszyscy), Gimnazjum im. św. Kazimierza w Miednikach oraz Gimnazjum w Rukojniach (drugi rok z rzędu).

(Cdn.)

(S-3400)

* Z okazji pięknych Jubileuszy **Lionginie KUCKIEWICZ** oraz **Czesławowi ALEKSANDROWICZOWI** składamy najserdeczniejsze życzenia:

Szczęśliwych dni, a czego tylko pragniecie by życie dało Wam. Sukcesów w życiu, szczęścia, miłości, dużo uśmiechu, dużo radości, spełnienia wszystkich najskrytszych marzeń, dużo przyjemnych w Waszym życiu zdarzeń!

Starostwo Rukojnie

* Z okazji pięknych Jubileuszy **Władysławie BAKŁAJ** oraz **Jerzemu SIMONOWICZOWI** składamy najserdeczniejsze życzenia:

Snów dzieciństwem pachnących, myśli lekkich jak motyle i uśmiechu w głębi duszy na przekór pesymistycznemu światu. Idźcie przez życie z dobrocią w sercu, otoczeni ludźmi, których kochacie, silni poczuciem bezpieczeństwa i szczęścia, niech każdy obrót kalejdoskopu życia przynosi radość!

Starostwo Rukojnie

Z całego serca

* Z okazji Dnia Imienin **Henrykowi PALIŃSKIEMU** składamy najserdeczniejsze życzenia: niech zawsze towarzyszy miłość i ciepło najbliższych osób, jak najmniej trosk i zmartwień, niech każdy dzień niesie zdrowie i radość a Matka Boska ma zawsze w swej opiece.

Mickuńskie Koło Podwileńskich Tradycji Ludowych i zespół wokalny „Mickunianka”

* Szanownej Pani **Lilii LAKIS** z okazji pięknego Jubileuszu życzymy długich lat życia przepelnionych zdrowiem i opieką Bożą, pogody ducha, wiary, nadziei, miłości.

Koło ZPL w Bezdanych

* Z okazji 65-lecia urodzin **Tadeuszowi SZULSKIEMU** najserdeczniejsze życzenia: mocnego zdrowia, pogody ducha i wszelkich łask Bożych

składa koło AWPL-ZChR Zaścianki

* Z okazji 80. Urodzin **Teresie GWOZDOWICZ** składamy wiązkę najserdeczniejszych życzeń: długich lat życia w szczęściu i zdrowiu, niegasnącej energii, ludzkiej życzliwości oraz błogostawieństwa Bożego na co dzień. Niech każdy kolejny dzień będzie pełen miłości, wiary i ufności.

Członkinie kółka Żywego Różańca w Kienie

* **Koła AWPL-ZChR i ZPL „Kamionka”** serdecznie pozdrawia **Janinę WORONIECKĄ** z Jubileuszem:

W dniu urodzin życzymy Ci aby każdy dzień był niezapomnianą przygodą i powodem do zadowolenia. Aby nigdy nie zabrakło Ci ciepła i miłości najważniejszych osób w Twoim życiu. Powodzenia we wszystkim co robisz!

* W dniu urodzin **Walerii RODZ** życzymy wszelkiej pomyślności, nadziei w sercu, dobrego zdrowia, szczęścia, radości oraz opieki Bożej.

Koło AWPL-ZChR w Ławaryszkach

15 lipca 2023 r. odbędzie się 380. rocznica powstania pierwszej kaplicy oraz 320. rocznica powstania pierwszego kościoła w Koleśnikach.

W programie:

Msza św. o godz. 17:00; koncert o godz. 18:00

wystąpią: Art of Music, Edwin, Sejnińska Kapela Kresowa (PL),

Aliukas Evaldas ir Sesutė Silvija; Aurika Rotaru (UA).

**EUROPEJSCY
KONSERWATYŚCI
I REFORMATORZY**

EUROPEJSCY KONSERWATYŚCI

I REFORMATORZY to grupa powstała w 2009 roku, w której skład wchodzi 66 eurodeputowanych z 16 krajów UE

Członkiem zarządu Grupy EKR w Parlamencie Europejskim jest europoseł Waldemar Tomaszewski, prezes AWPL-ZChR.

66
POSŁÓW

20
PARTII

16
KRAJÓW

Fracja EKR w Parlamencie Europejskim opowiada się:

- ✓ za Europą Ojczyzn
- ✓ za tradycyjną rodziną
- ✓ za wartościami chrześcijańskimi
- ✓ za niższymi podatkami
- ✓ za równymi dopłatami dla rolników
- ✓ za zmniejszeniem bezrobocia wśród młodzieży

Europa potrzebuje zmiany, nadszedł czas, aby poprowadzić UE w nowym, lepszym kierunku. Unia musi służyć ludziom, a nie biurokratom.

(Zam. 13345)

14 LIPCA 10:00

Centralna Biblioteka Samorządu Rejonu Wileńskiego

LATO Z KSIĄŻKĄ

- ✓ Wspólne czytanie
- ✓ Aktywne gry
- ✓ Bańki mydlane
- ✓ Owocowy piknik

Rejestracja → +370 673 93 164

Samorząd Rejonu Wileńskiego

✝ „Śmierć stoi przed wrotami starości, a czyha zawrotami młodości”. (Św. Bernard)

Łączymy się w smutku i bólu oraz składamy wyrazy głębokiego współczucia Annie KONDRATOWICZ i jej Rodzinie z powodu tragicznej śmierci Brata Edwarda Jurkiewicza.

Dobry Jezu a nasz Panie, daj Mu wieczne spoczywanie.

Pamiętające w modlitwie Romualda i Pelagia

Szybki bieg Sydney

Amerykanka Sydney McLaughlin-Levrone uzyskała najlepszy w tym roku wynik na świecie w biegu na 400 metrów – 48,74 s – podczas zawodów w Eugene, będących eliminacjami kadry USA do sierpniowych mistrzostw świata w Budapeszcie.

Polka odpadła w ćwierćfinale

Iga Świątek odpadła w ćwierćfinale wielkoszlemowego Wimbledonu. We wtorek w Londynie polska tenisistka przegrała z Ukrainką Eliną Switoliną 5:7, 7:6 (7-5), 2:6. W półfinale Switolina zagra z Marketą Vondrousovą. Czeszka pokonała rozstawioną z numerem czwartym Amerykankę Jessicę Pegulę 6:4, 2:6, 6:4.

Duda na miejscu drugim

Norweg Magnus Carlsen wygrał w Zagrzebiu turniej Grand Chess Tour w szachach szybkich i błyskawicznych. Polak Jan-Krzysztof Duda zajął siódme miejsce. W punktacji cyklu Grand Chess Tour, po dotychczas rozegranych zawodach w Bukareszcie, Warszawie i Zagrzebiu, prowadzenie objął Amerykanin Caruana – 20 pkt. Drugie miejsce zajmuje Duda – 18, a trzecie Richard Rapport z Rumunii – 17,75 pkt.

Polki pokonały Łotyszki

Reprezentacja Polski koszykarek pokonała w swoim ostatnim meczu Łotwę 79:56 (22:9, 21:8, 21:23, 15:16) i zajęła siódme miejsce w mistrzostwach Europy do lat 18 rozgrywanych w tureckiej miejscowości Konya.

Znowu Verstappen

Max Verstappen (Red Bull) wygrał wyścig o Grand Prix Wielkiej Brytanii na torze Silverstone, 11. rundę mistrzostw świata Formuły 1, i umocnił się na pozycji lidera cyklu. To szóste z rzędu i ósme w tym sezonie zwycięstwo broniącego tytułu Holendra.

Anglicy mistrzami Europy

Anglicy pokonali Hiszpanów 1:0 w finale piłkarskich mistrzostw Europy do lat 21, rozgranym w Batumi. Wyspiarze w całym turnieju w Gruzji i Rumunii nie stracili bramki – w sześciu meczach zachowali czyste konto.

Finałowy turniej siatkarskiej Ligi Narodów w Gdańsku

Dobra passa biało-czerwonych

Polscy siatkarze zajęli trzecie miejsce w fazie interkontynentalnej Ligi Narodów i w ćwierćfinale turnieju finałowego spotkają się z szóstą Brazylią. Jako ostatni przepustkę do Gdańska zapewnili sobie broniący tytułu mistrzowie olimpijscy – Francuzi.

W ostatnim turnieju w Pasay na Filipinach biało-czerwoni odnieśli komplet czterech zwycięstw, m.in. nad Brazylią 3:1 oraz 3:0 z fenomenalną Japonią. W pobitym polu zostali też Słowacy i Kanadyjczycy. To właśnie „Canarinhos”, z którymi Polacy wygrali trzy ostatnie potyczki, będą rywalem biało-czerwonych w ćwierćfinale turnieju finałowego w Gdańsku w dniach 19-23 lipca. Polska w ćwierćfinale Ligi Narodów zagra w Ergo Arenie (Gdańsk/Sopot) z Brazylią 20 lipca, o godzinie 21.00 (czasu wileńskiego).

Jako ostatni miejsce gwarantujące możliwość walki o prymat w tych rozgrywkach zapewnili sobie ich ubiegłoroczni triumfatorzy – Francuzi. Mistrzowie olimpijscy w ostatnim meczu turnieju w amerykańskim Anaheim pokonali prowadzonych przez Michała Winiarskiego Niemców 3:1. „Trójkolorowi”, którzy zajęli ósmą lokatę, w ćwierćfinale zmierzą się z najlepszymi w fazie zasadniczej Amerykanami. Ci na zakończenie wygrali z Bułgarami 3:0. Dwie pozostałe pary ćwierćfinałowe to Argentyna - Włochy i Japonia -

Oby taki widok zawsze towarzyszył polskim siatkarzom również podczas turnieju finałowego w Gdańsku

Słowenia, z której wyłoni się półfinałowy rywal dla lepszego w konfrontacji Polski z Brazylią.

Polska pokonała Resztę Świata w towarzyskim meczu żużlowym

Pomyślny sprawdzian

Polska pokonała drużynę Reszty Świata 48:42 w towarzyskim meczu żużlowym rozgranym w Poznaniu. Dla biało-czerwonych był to ostatni sprawdzian przed Drużynowym Pucharem Świata, który pod koniec lipca odbędzie się we Wrocławiu.

Mecz układał się po myśli zawodników Reszty Świata, którzy szybciej zaadaptowali do poznańskiego toru. Jonas Seifert-Salk i Aleksandr Łoktajew mieli ułatwione zadanie, bowiem na co dzień reprezentują barwy miejscowego PSŻ-u, beniaminka I ligi. Po czterech startach Polacy przegrywali już 7:17, bowiem Piotr Pawlicki i Patryk Dudek nie dali rady parze Doyle, Andrzej Lebediew. Gospodarze wrócili do gry w kolejnym biegu, Szymon Woźniak najszybciej wyszedł ze startu, a po chwili dołączył do niego Mateusz Cierniak i Polacy przywieźli komplet punktów.

Biało-czerwoni potrzebowali trochę czasu, aby dopasować sprzęt. Dominik Kubera i Patryk Dudek w swoich pierwszych dwóch startach zamykali stawkę, a potem byli mocnymi punktami drużyny. Bardzo równo jeździli Szymon Woźniak i Przemysław Pawlicki i przewaga Reszty Świata zaczęła topnieć. Polakom pościgu nie ułatwiała kłopoty Mateusza Cierniaka z motocyklem. Ubiegłoroczny mistrz świata juniorów w trzecim swoim wyścigu zaliczył defekt i później już nie pojawił się pod taśmą.

W 12. wyścigu Kubera z Patrykiem Dudkiem wygrali podwójnie i po raz

Polscy żużlowcy pokonali Resztę Świata, chociaż wystąpili w nie najlepszym składzie

drugi w tym meczu był remis (36:36). W biegach nominowanych Polacy pokazali siłę. Osamotniony Piotr Pawlicki pokonał Łoktajewa i Seiferta-Salka, a potem Kubera popisał się pięknym atakiem przy bandzie i minął całą stawkę, a biało-czerwoni po raz pierwszy objęli prowadzenie (43:41). Zwycięstwo przypieczętowali Woźniak z Przemysławem Pawlickim.

Ruszyły rozgrywki piłkarskiej LM

Remis „Żalgirisu”

Piłkarze „Rakowa” Częstochowa wygrali z Florą Tallinn 1:0 (0:0) w meczu pierwszej rundy eliminacji Ligi Mistrzów. Mistrz Litwy „Žalgiris” na własnym boisku bezbramkowo zremisował z mistrzem Macedonii Pn. – „Struga”.

Od skromnego zwycięstwa rozpoczął Raków Częstochowa swój udział w eliminacjach Ligi Mistrzów. „Czerwono-Niebiescy” przed własną publicznością pokonali 14-krotnego mistrza Estonii Florę Tallinn 1:0, a bramkę na wagę zwycięstwa zdobył w 54. minucie Władysław Koczergin. Rewanż w stolicy Estonii 18 lipca.

Wileńskiemu „Žalgirisowi” nie pomogły własne ściany i mimo widocznej przewagi piłkarze stołecznego klubu nie zdołali jej udokumentować bramkami. Gospodarze oddali 12 strzałów na bramkę Macedończyków, a rywale tylko cztery; wilnianie mieli cztery rzuty różne, goście – 2; mistrzowie Litwy dłużej utrzymywali się przy piłce – 61 proc., podczas gdy goście – 39 proc. Trzeba dodać, że Macedończycy zadebiutowali w eliminacjach piłkarskiej Ligi Mistrzów, a Litwini mają już spore doświadczenie w tych rozgrywkach. Tym bardziej szkoda, że gospodarze wszystkich tych atutów nie wykorzystali i w rewanżu czeka ich trudne wyzwanie.

Semenya wygrała apelację w Europejskim Trybunale Praw Człowieka

Czy biegaczka wystąpi w Paryżu?

Biegaczka Caster Semenya wygrała apelację w Europejskim Trybunale Praw Człowieka, który orzekł, że była dyskryminowana ze względu na podwyższony poziom testosteronu. Reprezentantka RPA od 2019 roku nie mogła startować w swojej koronnej konkurencji – biegu na 800 m.

Semenya w 2012 roku wygrała igrzyska olimpijskie w Londynie, a cztery lata później obroniła tytuł w Rio de Janeiro. Ponadto jest trzykrotną mistrzynią świata. Jej rekord życiowy na 800 m – 1.54,24 jest czwartym wynikiem w historii światowej lekkoatletyki. Semenya w latach 2016-2018 była w życiowej formie i nie miała sobie równych w biegu na dwa okrążenia bieżni. Kontrowersje wzbudzał jednak jej wysoki poziom testosteronu. Ustalono, że kobiety o podwyższonym poziomie testosteronu mają istotną przewagę nad rywalkami, które produkują mniej tego hormonu. Lekkoatletka była również posądzana o to, że jest hemafrodytą, czyli ma męskie cechy płciowe.

Szczególnie głośno o jej przypadku zrobiło się w trakcie igrzysk w Rio de Janeiro, gdy w biegu na 800 m trzy czołowe miejsca zajęły biegaczki, które miały podwyższony testosteron. Oprócz Semeny na podium stanęły Francine Niyonsaba z Burundi i Kenijka Margaret Wambui. Piąte miejsce w tamtym biegu zajęła reprezentantka Polski – Joanna Jóźwik.

W 2019 roku Międzynarodowa Federacja Lekkoatletyczna (IAAF, obecnie World Athletics) uchwaliła przepis mówiący, że w biegach na dystansach od 400 do 1500 m do rywalizacji dopuszczone będą tylko zawodniczki, których organizmy nie produkują więcej niż 5 nanomoli testosteronu na litr krwi. Zazwyczaj kobiety wytwarzają około 3 nanomoli testosteronu na litr, a mężczyźni od 10 do 30. Semenya w kolejnych latach startowała na dłuższych dystansach, ale nie odniosła większych sukcesów.

Czterech z siedmiu sędziów Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu orzekło werdykt na korzyść reprezentantki RPA. Orzeczenie ETPCz może zmusić Sportowy Sąd Arbitrażowy w Lozannie do ponownego zbadania przepisów, które zmuszają Semenę i inne zawodniczki do sztucznego obniżania naturalnie wysokiego poziomu testosteronu. Nie wiadomo jeszcze czy orzeczenie ETPCz wymusi zmianę przepisów i czy 32-letnia Semenya zostanie dopuszczona do udziału w przyszłorocznych igrzyskach olimpijskich w Paryżu.